

Bestuurs- verslag 2022

(voorlopig vastgesteld door de
Raad van Toezicht op 20 juni 2023)

Inhoud

<u>nr.</u>	<u>omschrijving</u>	<u>pagina</u>
1.	Samenvatting	3
2.	Het schoolbestuur	
2.1	Profiel	4
2.2	Organisatie	5
3.	Verantwoording beleid	
3.1	Onderwijs & kwaliteit	11
3.2	Passend onderwijs	18
3.3	Personeel & professionalisering	21
3.4	Huisvesting & financiën	23
3.5	Financieel beleid	24
3.6	Risicomanagement	30
4.	Verantwoording financiën	
4.1	Continuïteitsparagraaf	32
4.2	Staat van baten en lasten	34
4.3	Balans	40
4.4	Financiële positie	42
5.	Verantwoording Raad van Toezicht	45
6.	Accountantsverklaring	51

1. Samenvatting

Algemeen bestuursbeleid

Onze stichting heeft als slogan: *Passie voor elk Talent*. De speerpunten in het beleid liggen bij de rol van de scholen in hun omgeving, de onderwijskwaliteit, het personeel en het passend onderwijs. In dit verslag wordt ingegaan op de resultaten die in 2022 zijn behaald bij de uitvoering van het strategisch beleid. Het bestuursverslag vormt samen met de jaarrekening het jaarverslag van de stichting. Reacties zijn van harte welkom op info@elanowg.nl.

Onderwijskwaliteit

Voor alle scholen van Elan Onderwijsgroep geldt dat de onderwijskwaliteit voldoet aan de daaraan gestelde eisen, want alle scholen zijn door de Inspectie van het Onderwijs als minimaal voldoende beoordeeld. Wat de onderwijsopbrengsten betreft scoren 5 (2022: 7) scholen boven de signaleringswaarde die door de Inspectie wordt gehanteerd én boven het landelijk gemiddelde. Er zijn 5 (2022: 6) andere scholen die boven de signaleringswaarde scoren, maar onder het landelijk gemiddelde. En dan zijn er nog 5 (2022: 5) scholen met opbrengsten onder de signaleringswaarde. Er zijn 2 scholen die onder de in 2021/22 en 2022/23 geldende correctiewaarde scoren. Op basis van deze resultaten zijn per school actiepunten vastgesteld.

Exploitatieresultaat

Vrijwel alle rubrieken van de exploitatierekening laten ten opzichte van de begroting een overschrijding zien. De gewone baten waren in 2022 € 1.839 K (9,5 %) hoger dan geraamd. Vooral door het dichten van de loonkloof met het VO, plus een loonindexering van 4,75 %, maar ook door incidentele meevallers.

De exploitatielasten waren € 966 K (5,0 %) hoger. De gemiddelde personeelslast (GPL) was 6,9 % hoger dan begroot, maar is veel minder gestegen dan de baten. Daardoor is er budgettaire ruimte ontstaan. De GPL (€ 81.942) is zelfs voor het eerst lager dan de landelijke GPL (€ 83.483). Het dienstjaar is afgesloten met een batig saldo van € 898 K (2021: € 355 K). Dit exploitatieresultaat komt overeen met 4,2 % van de baten en valt daarmee binnen de grenswaarden voor het kengetal rentabiliteit (-5 % tot +5 %).

Financiële positie

Het balanstotaal is € 9.053.792 en bestaat voor wat de passiva betreft uit een Eigen Vermogen van € 2.953.224. Het weerstandsvermogen (13,9 %) bedraagt bijna € 3,0 miljoen en bevindt zich daarmee ruim boven de ondergrens die op basis van een risico-inventarisatie door de RvT is vastgesteld op € 1,2 miljoen. De Inspectie van het Onderwijs hanteert een norm van 5 %, ofwel € 1,1 miljoen voor de bufferliquiditeit. Ook de overige financiële kengetallen zijn op niveau en er is voldoende werkkapitaal aanwezig. Door extra inkomsten zijn de liquide middelen met € 3.507 toegenomen. Al met al kan de financiële positie worden bestempeld als “solide”. De continuïteit van de bedrijfsvoering is dan ook niet in gevaar.

2. Het schoolbestuur

Dit hoofdstuk bevat een profielschets van het schoolbestuur.
Waar staat het schoolbestuur voor?
Hoe ziet de organisatie eruit?
En met welke partijen wordt er op welke manier samengewerkt?

2.1 Profiel.

2.1.1. Missie en visie.

Onze stichting heeft als slogan: *Passie voor elk Talent*. Ieder kind is uniek en elk talent telt.

Daarom gaan wij uit van de kansen en mogelijkheden van elke individuele leerling.

Leeropbrengsten zijn belangrijk, maar net zo belangrijk is het dat de kinderen gezond zijn, goed in hun vel zitten en in hun kracht staan. Het is onze passie de kinderen voortdurend te stimuleren het beste uit zichzelf te halen. Ieder vanuit zijn of haar eigen talent. In elke vorm en op ieder niveau, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen en zich staande kunnen houden in de samenleving van morgen.

Onze missie komt tot uiting in de merkwwaarden (hard versus zacht) die samengevat zijn in de volgende complementaire paren:

hoofd <> hart

Het bieden van steengoed onderwijs staat bij ons voorop, maar ook de manier waarop wij dat doen: vanuit ons hart. Met passie, enthousiasme en met aandacht en zorg voor elk individueel kind.

prestatie <> plezier

Goede leerresultaten zijn belangrijk. Wij dagen onze leerlingen uit om hun mogelijkheden en talenten maximaal te ontwikkelen. Maar minstens zo belangrijk vinden wij het dat de kinderen goed in hun vel zitten, plezier hebben en zich veilig voelen op school.

ik <> wij

Wij leren de kinderen oog te hebben voor elkaar, naar elkaar te luisteren en respect te hebben voor elkaar. Samen leren en leven. Dat staat bij ons centraal.

binnen <> buiten

De rol van onze scholen gaat verder dan het geven van onderwijs alleen. Wij doen er alles aan om voor de omgeving van zoveel mogelijk betekenis te zijn. Bijvoorbeeld door aandacht te besteden aan maatschappelijke en sociale vraagstukken.

2.1.2. Kernactiviteit.

De doelstelling en kernactiviteit van Elan Onderwijsgroep is het verzorgen van openbaar en algemeen bijzonder primair onderwijs.

Een streefdoel is om in zoveel mogelijk dorpen minimaal één school te behouden, zodat kinderen dichtbij huis primair onderwijs kunnen volgen.

2.1.3. Strategisch beleid.

In het Strategisch Beleidsplan 2019-2023 zijn als speerpunten in het beleid genoemd de rol van de scholen in hun omgeving, de onderwijskwaliteit, het personeel en het passend onderwijs.

In hoofdstuk 3 wordt verder ingegaan op de uitwerking van het strategisch beleid en de in 2022 behaalde resultaten.

2.1.4. Toegankelijkheid en toelating.

In de statuten is vastgelegd dat onze scholen algemeen toegankelijk zijn voor iedereen, zonder onderscheid naar levensovertuiging, godsdienst, politieke gezindheid, afkomst, geslacht of seksuele geaardheid. Dit betekent dat iedere leerling welkom is.

2.2 Organisatie.

2.2.1. Contactgegevens.

De contactgegevens van de organisatie zijn vermeld op bladzijde 2.

2.2.2. Juridische structuur.

In juridische zin is Elan Onderwijsgroep een stichting zoals genoemd in artikel 17 WPO.

De organisatie kent als algemeen bestuur een Raad van Toezicht (RvT). De dagelijkse leiding berust bij het College van Bestuur (CvB). De algehele leiding van scholen is in handen van schooldirecteuren, die daarover verantwoording afleggen aan de voorzitter CvB.

2.2.3. Functiescheiding.

De functionele scheiding tussen de RvT als intern toezichthouder en de CvB als dagelijks bestuur is statutair vastgelegd.

De taak- en bevoegdheidsverdeling tussen RvT, CvB en schooldirecteuren is nader uitgewerkt in een Bestuursreglement annex managementstatuut.

2.2.4. Raad van Toezicht.

De leden van de Raad van Toezicht (RvT) worden voor een periode van vier jaar benoemd.

Na afloop van hun zittingsperiode kunnen zij voor één periode van vier jaar worden herbenoemd.

De RvT is als volgt samengesteld:

Naam	functie	in functie sinds	einde eerste zittingsperiode	einde tweede zittingsperiode
A. Wachter-van Veen	voorzitter	1-6-2014	1-6-2018	1-12-2022
R.J. Admiraal	secretaris-penningmeester	1-5-2020	1-8-2024	
W.T. Scholten-Kluitenberg	lid	1-5-2020	1-8-2024	
E. Elsinga	lid	3-7-2018	1-8-2022	1-8-2026
J.W. van Beem	lid/voorzitter	10-5-2016	1-5-2020	1-8-2024
J. Bokma	lid	10-5-2016	1-5-2020	1-8-2024
T. Oosterveld	lid	1-1-2023	1-1-2027	

Mevrouw Wachter heeft per 1 december 2022 haar taken als voorzitter RvT overdragen aan de heer Van Beem. De heer Oosterveld is bij de toezichthoudende gemeenten voorgedragen als nieuw lid van de RvT.

De verantwoording van de RvT als intern toezichthouder is opgenomen in hoofdstuk 5.

2.2.5. College van Bestuur.

De dagelijkse leiding van de organisatie is opgedragen aan het éénpersoons CvB. De voorzitter CvB legt daarover verantwoording af aan de RvT, zijnde het hoogste orgaan binnen de stichting. Het CvB is als volgt samengesteld:

naam	functie	in functie sinds	einddatum contract
A.T. Hoksbergen	(interim-) Bestuurder	23-8-2021	15-7-2022
Mr. S.T. van der Galiën	Voorzitter CvB	1-7-2022	1-7-2026

Na een zorgvuldige openbare wervings- en selectieprocedure is de heer Van der Galiën per 1 juli 2022 voor een periode van vier jaar tot voorzitter CvB benoemd.

2.2.6. Scholen.

Elan Onderwijsgroep is een organisatie met 20 scholen voor openbaar en algemeen bijzonder primair onderwijs in de regio noordwest Fryslân. Het betreft hier 1 school voor speciaal basisonderwijs, 1 NT2-school, 4 (informele) samenwerkingsscholen en 14 openbare basisscholen, met een leerlingenaantal variërend van 40 tot ruim 200. In totaal waren er 2035 leerlingen ingeschreven per 1 februari 2023. Een jaar eerder was het leerlingenaantal 2063. Een overzicht van de scholen vindt u [hier](http://www.elanonderwijsgroep.nl) (www.elanonderwijsgroep.nl).

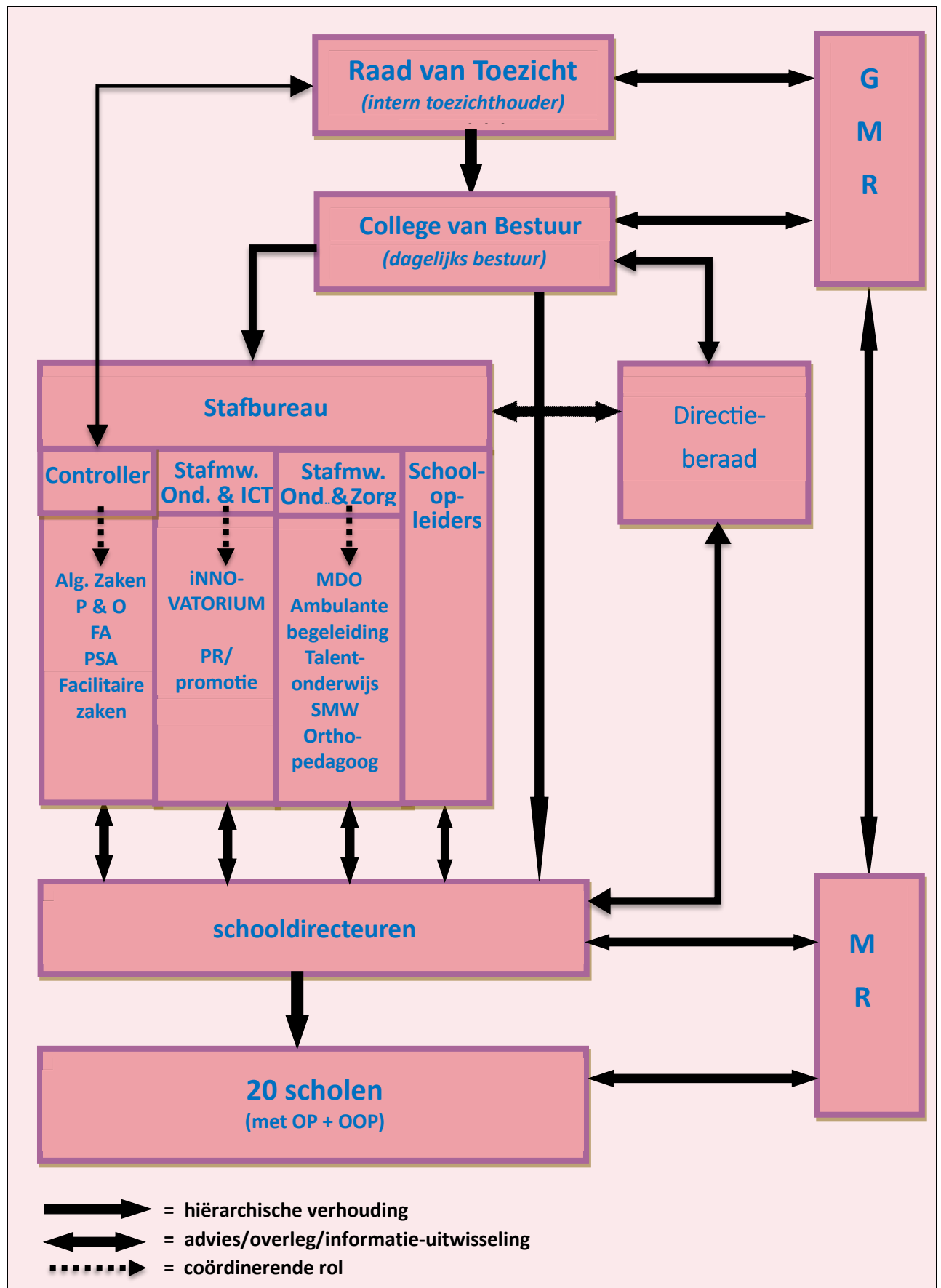
2.2.7. Organisatiestructuur

Hierna is schematisch weergegeven op welke wijze de organisatie is ingericht:

ORGANOGRAM

2.2.8. (Gemeenschappelijke) medezeggenschap.

Elke school kent een medezeggenschapsraad (MR), waarin personeel en ouders evenredig zijn vertegenwoordigd. De directeur van de school voert met de MR overleg over school-specifieke zaken.

Voor school-overstijgende zaken is een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) in het leven geroepen. De GMR bestaat uit tien rechtstreeks gekozen leden, te weten vijf ouders/verzorgers en een personeelsgeleding van vijf personen. De GMR-leden vervullen hun rol zonder last of ruggenspraak op persoonlijke titel. De voorzitter CvB is gesprekspartner van de GMR.

2.2.9. Verbonden partijen.

De ouders/verzorgers hebben zich per school verenigd in een oudervereniging of -stichting. Dit zijn zelfstandige rechtspersonen met een eigen financiële administratie, die jaarlijks verantwoording over het gevoerde beleid afleggen op de wijze zoals voorgeschreven in hun statuten. Elan Onderwijsgroep heeft daarover geen zeggenschap.

In vier andere verbanden is sprake van een minderheidsdeelneming, zonder beslissende zeggenschap:

naam	beknopte omschrijving samenwerking
Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Friesland	Aanbod samenhangend geheel van zorgvoorzieningen
Coöperatie Brede School Berltsum u.a.	Exploitatie multifunctioneel centrum
Koöperaasje Brede Skoalle Bitgummole u.a.	Exploitatie multifunctioneel centrum
Vereniging van Eigenaren MFA Franeker (Triviant)	Exploitatie multifunctioneel centrum

Er hebben zich tijdens of na afloop van het verslagjaar geen ontwikkelingen voorgedaan die van invloed zijn op de relatie met de verbonden partijen of de zeggenschap.

2.2.10. Governance.

Elan Onderwijsgroep onderschrijft de “Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs”, zoals vastgesteld door de PO Raad. Na de herziening van de code is dit in 2021 nogmaals bevestigd. In deze branchecode zijn basisprincipes vastgelegd rond professionaliteit van bestuurders, toezichthouders en managers. De herziene code besteedt meer aandacht aan de maatschappelijke opgave van het primair onderwijs. De zorg voor goed onderwijs voor alle kinderen is volgens de code het leidend principe voor het bestuurlijk handelen in de sector. Dat sluit naadloos aan op de missie en visie die is vastgelegd in het Strategisch Beleidsplan 2019-2023. Gedurende het verslagjaar is niet (bewust) in strijd gehandeld met de governance-code. Indien van de code wordt afgeweken, wordt daarvan melding gemaakt in het bestuursverslag.

2.2.11. Horizontale verantwoording.

Elan Onderwijsgroep wordt gefinancierd met publieke middelen.

Met dit bestuursverslag wordt publiek verantwoording afgelegd aan het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de GMR en de gemeenten Leeuwarden, Noardeast-Fryslân en Waadhoeke.

Elan Onderwijsgroep wil hiermee laten zien dat zij de aan haar toevertrouwde middelen zo effectief mogelijk inzet.

2.2.12. Verticale verantwoording.

Dit bestuursverslag vormt tevens een belangrijke informatiebron voor ouders/verzorgers en personeelsleden, alsmede de medezeggenschapsorganen. Zij worden van harte uitgenodigd te reageren (info@elanowg.nl).

2.2.13. Maatschappelijk verantwoord ondernemen.

De rol van de scholen in hun omgeving is één van de speerpunten in het Strategisch Beleidsplan en tevens een centraal thema in de nieuwe Code Goed Bestuur. Een concrete doelstelling van Elan Onderwijsgroep is het vergroten van de ouderbetrokkenheid. In dit verband is onder meer het project “Sterk met Taal” ingezet.

Het streven is om samen met gemeenten, andere schoolbesturen, kinderopvang, verenigingen en dorpsbelangen toe te werken naar moderne integrale kindcentra, met een passend onderwijsaanbod voor leerlingen uit het werkgebied. Daartoe vindt frequent op verschillende niveaus overleg plaats. In dit kader is bijvoorbeeld het gespecialiseerd centrum voor onderwijs en jeugdzorg “Grutsk” ingericht. Dit is een pilot voor maatschappelijke aanbodverbreding waarin onderwijs, kinderopvang en jeugdhulp worden samengebracht.

Op het gebied van schoolsport werkt Elan Onderwijsgroep samen met de gemeente Waadhoeke (beweegteam) en het Friesland College (CIOS).

Voor een toelichting op het duurzaamheidsbeleid wordt verwezen naar § 3.4.3.

2.2.14. Sociale veiligheid.

Bij Elan Onderwijsgroep staat het welzijn en welbevinden van leerlingen en personeel hoog in het vaandel. Het beleid dat is gericht op het realiseren van een gezonde en veilige leer- en werkomgeving is vastgelegd in het Veiligheidsplan. Bij ongewenste omgangsvormen en integriteitskwesties waarin op school- of bestuursniveau niet of onvoldoende kan worden voorzien, zijn onafhankelijke externe organisaties beschikbaar (zie § 2.2.15).

De beleving van veiligheid, de aantasting van die veiligheid en het welzijn van leerlingen en medewerkers wordt periodiek gemonitord.

2.2.15. Klachtenregeling.

Als iets niet naar wens verloopt kunnen leerlingen en/of hun ouders/verzorgers zich wenden tot de leerkracht. Als geen oplossing wordt gevonden kan het probleem worden voorgelegd aan de schooldirecteur. Dit geldt ook voor vragen of klachten over andere schoolzaken.

Voor personeelsleden is de schooldirecteur eveneens het eerste aanspreekpunt. In tweede instantie kunnen klachten bij de voorzitter CvB worden aangekaart. Als geen oplossing wordt gevonden is een gang naar landelijke instanties nog een optie. Elan Onderwijsgroep is aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie (Onderwijsgeschillen) en hanteert een klachtenregeling die is gebaseerd op de landelijke modelregeling. De klachtenregeling is op alle scholen aanwezig en is ook te vinden op de websites.

De vertrouwenspersoon voor leerlingen en ouders/verzorgers (Cedin) heeft één melding ontvangen. Deze is in goede harmonie afgehandeld. Er zijn in 2022 twee klachtenprocedures aanhangig gemaakt bij de commissie Onderwijsgeschillen. In beide gevallen is het dossier gesloten nadat de klacht is ingetrokken.

Voor personeelsleden die worden geconfronteerd met grensoverschrijdend gedrag is er bij de GGD en het GIMD een vertrouwenspersoon beschikbaar. Bij de externe vertrouwenspersoon van de GGD is één melding binnengekomen, die heeft geleid tot een bemiddelend gesprek.

Er zijn geen klachten binnengekomen en geen consulten gevraagd.

De Vertrouwenspersoon Onderwijs (GIMD) heeft in zijn jaarbericht laten weten dat op hem vier keer een beroep is gedaan over klachten van grensoverschrijdend gedrag of meldingen over integriteitskwesaties. Gezien het geringe aantal meldingen is dit niet nader toegelicht, om eventuele herleidbaarheid te voorkomen.

2.2.16. Klokkenluiders.

Sinds eind 2021 is de EU-klokkenluidersrichtlijn van toepassing. Deze richtlijn zal in de Wet Bescherming Klokkenluiders worden omgezet naar Nederlandse wetgeving. In onderzoek is of hieraan op regionaal niveau een vervolg kan worden gegeven met de Friese Commissie voor Integriteitsvraagstukken (CIV Fryslân). Elan Onderwijsgroep heeft de intentie uitgesproken daar bij aan te sluiten.

3. Verantwoording beleid

Dit hoofdstuk bevat de verantwoording over het bestuursbeleid ten aanzien van Onderwijs & kwaliteit, Passend onderwijs, Personeel & professionalisering, Huisvesting & facilitaire zaken en Financieel beleid. De laatste paragraaf van dit hoofdstuk betreft het risicomanagement.

3.1. Onderwijs & kwaliteit.

3.1.1. Algemeen.

De scholen zijn gericht op het geven van kwalitatief en hoogwaardig onderwijs. Voor ons betekent dit dat er niet alleen aandacht is voor de toetsen die worden afgenomen, maar ook dat een kind zich veilig en op zijn of haar gemak voelt op de school waar het kind les ontvangt. De normen die door de Inspectie van het Onderwijs worden gesteld zijn voor ons niet voldoende. We willen graag dat de scholen streven naar hogere opbrengsten om daarmee het maximale uit de kinderen te halen. Niet om streberig te zijn, maar wel om kinderen maximaal tot ontwikkeling te brengen. De scholen geven elk met hun eigen onderwijskundig concept invulling aan deze opdracht.

Kinderen komen tot ontwikkeling wanneer zij zich veilig voelen. Dit thema staat dan ook hoog op de agenda van Elan Onderwijsgroep en haar scholen. Periodiek wordt de veiligheid van de kinderen gemeten in een tevredenheidsonderzoek. Kinderen zijn bekend met de veiligheids-persoon binnen de school en medewerkers zijn geschoold als veiligheidscoördinator.

Over onderwijs en kwaliteit is in algemene zin het volgende afgesproken:

1. Alle scholen bieden minimaal de kwaliteit die door de Inspectie als voldoende wordt beoordeeld. De volgende indicatoren krijgen hierbij prioriteit: Pedagogisch-didactisch Handelen, Zicht op Ontwikkeling en Begeleiding, Evaluatie, Verantwoording & Dialoog.
2. Binnen alle geledingen en lagen van de organisatie (de RvT, GMR, het directiebestuur en in de scholen) voeren we een gerichte dialoog over wat wij onder onderwijskwaliteit verstaan.
3. Wij vinden het vanzelfsprekend dat we leren van en met elkaar. Hiervoor maken wij gebruik van verschillende instrumenten. Tweejaarlijks worden er tevredenheidsonderzoeken afgenomen onder leerlingen, personeel en ouders/verzorgers. Voor de doorontwikkeling van de scholen worden interne en externe audits ingezet.
4. De behaalde resultaten worden besproken in het directiebestuur. Wij willen leren van en met elkaar en ondersteunen elkaar waar nodig om de resultaten te verbeteren.

5. Elke school meet de kwaliteit van het onderwijs met behulp van het instrument “Werken met Kwaliteitskaarten in het Primair Onderwijs” (WMKPO). In de schoolplan-cyclus van vier jaar worden alle kaarten op elke school afgenomen.
6. ICT neemt in onze organisatie een onmisbare plek in. Door de inzet van een digitale les-methode (bijvoorbeeld SNAPPET) op de scholen, tablets voor de leerlingen, hedendaagse hard- en software wordt de onderwijskwaliteit verhoogd. Op organisatieniveau wordt geïnvesteerd en gefaciliteerd om de kwaliteit van het onderwijs in elke groep te verhogen.

3.1.2. Onderwijskwaliteit binnen Elan Onderwijsgroep.

Het bestuur werkt gericht aan de kwaliteit van het onderwijs door binnen het directiebestuur en met de Intern Begeleiders (IB'ers) te spreken over dit onderwerp.

Naast de opbrengsten uit CITO wordt gekeken naar de percentages 1F/2F/1S-scores die de scholen halen op de onderdelen Lezen, Taalverzorging en Rekenen van de Eindtoets. Voor elke school is inzichtelijk welke score wordt behaald op de referentieniveaus. Binnen Elan Onderwijsgroep zitten verschillen tussen de scholen in de opbrengsten van de referentieniveaus. Met alle scholen zijn de individuele scores besproken. Elke school neemt in haar eigen jaarplan de doelen op die worden gesteld aan de referentieniveaus voor de eigen school.

3.1.3. Doelen en resultaten.

3.1.3.1. Inleiding.

Met de eindtoets bepalen de scholen binnen Elan Onderwijsgroep of de leerlingen aan het einde van groep acht de vereiste referentieniveaus hebben behaald. Deze referentieniveaus zijn vanaf 2020/21 de manier waarop de Inspectie van het Onderwijs de basisvaardigheden van leerlingen op het gebied van taal en rekenen beoordeelt. Hierbij wordt in het bijzonder gekeken naar de volgende punten:

1. Het percentage leerlingen dat aan het einde van de basisschool een minimumniveau voor taal en rekenen behaalt. Dit wordt het fundamentele niveau 1F genoemd. Iedere leerling zou dit niveau aan het einde van de basisschool moeten behalen.
2. Het percentage leerlingen dat aan het einde van de basisschool het hogere niveau voor taal en rekenen behaalt. Dit wordt het streefniveau of 2F (taal) en 1S (rekenen) genoemd. Het streven is dat zoveel mogelijk leerlingen dit niveau aan het einde van de basisschool behalen.

In de navolgende tabellen 1 en 2 zijn de scores van de referentieniveaus van alle scholen van Elan Onderwijsgroep weergegeven. In deze tabellen zijn twee percentages terug te vinden. Het eerste percentage geeft het aantal leerlingen weer dat het fundamentele niveau voor taal en rekenen heeft behaald en het andere percentage geeft het aantal leerlingen weer dat het streefniveau voor taal en rekenen heeft behaald. Om een stabiel beeld te krijgen wordt hierbij een gemiddelde berekend over de afgelopen drie jaar.

Door de Inspectie van het Onderwijs worden de percentages bepaald die de leerlingen op een school zouden moeten halen. De signaleringswaarde (1F) is voor alle scholen gelijk en is 85 %. De signaleringswaarde voor de 1S/2F-scores wordt bepaald aan de hand van de schoolweging. Als een school een hoge schoolweging heeft, dus een complexe populatie, dan geldt een lagere signaleringswaarde.

3.1.3.2. Opbrengsten.

Hieronder worden de opbrengsten van de referentieniveaus van de scholen van Elan Onderwijsgroep weergegeven. Hierin zijn de resultaten op de eindtoetsen van 2021, 2022 en 2023 verwerkt. Bij het schrijven van dit bestuursverslag is de schoolweging voor 2023 nog niet bekend. De in de tabel vermelde schoolweging is het driejaars-gemiddelde over 2020, 2021 en 2022. Dit betekent dat in tabel 1 de voorlopige opbrengstgegevens staan.

School	School- weging	Signa- lerings- waarde % 1F	Landelijk gemid- delde % 1F	Score % 1F	Signa- lerings- waarde % 2F/1S	Landelijk gemid- delde % 2F/1S	Score % 2F/1S
Op 'e Trije	32,15	85	95,4	94,1	43,5	57,9	43,1
Op 'e Dobbe	31,69	85	95,5	92,2	45,5	58,6	62,7
A. Roelofskaalle	32,15	85	95,4	98,3	43,5	57,9	58,3
De Jint	29,07	85	96,3	88,6	49,0	62,1	41,9
De Twilling	31,45	85	95,5	99,4	45,5	58,6	61,7
De Steven	31,76	85	95,5	85,6	45,5	58,6	35,9
De Opslach	30,42	85	95,9	97,4	47,3	60,2	52,4
Waadwizer	32,11	85	95,4	93,5	43,5	57,9	52,8
De Oanset	31,51	85	95,5	91,7	45,5	58,6	56,9
Martenaskaalle	30,76	85	95,9	89,9	47,3	60,2	45,5
Lyts Libben	30,84	85	95,9	99,0	47,3	60,2	61,6
't Fonnemint	32,01	85	95,4	96,2	43,5	57,9	49,2
Twaspán	27,36	85	96,7	95,2	52,1	63,3	56,0
De Romte	33,05	85	95,0	100,0	41,5	55,1	58,3
De Twiner	32,43	85	95,5	99,0	43,5	57,9	41,0
De Pôlle	29,12	85	96,3	93,3	49,0	62,1	51,1
De Cingel	30,89	85	95,9	90,2	47,3	60,2	49,0
De Fierljepper	33,95	85	95,0	100,0	41,5	55,1	82,7

Tabel 1: Overzicht score referentieniveaus 2022/23 scholen Elan Onderwijsgroep

Legenda:

	score is onder de signaleringswaarde
	score is boven de signaleringswaarde, maar onder het landelijk gemiddelde
	score is boven de signaleringswaarde en boven het landelijk gemiddelde

Toelichting

In 2023 scoren 5 (2022: 7) scholen van Elan Onderwijsgroep boven de signaleringswaarde en boven het landelijk gemiddelde voor 1F én 2F/1S. Er zijn 5 (2022: 6) andere scholen die boven de signaleringswaarde voor 1F en 2F/1S scoren, maar onder het landelijk gemiddelde. En dan zijn er nog 5 (2022: 5) scholen met opbrengsten onder de signaleringswaarde.

In de schooljaren 2021/22 en 2022/23 hanteert de Inspectie naast de signaleringswaarden zogenaamde correctiewaarden. In deze correctiewaarden houdt de Inspectie rekening met de “onzekerheidsmarge” veroorzaakt door de effecten van de coronacrisis en de normeringsverschillen tussen de eindtoetsen. Deze werkwijze resulteert in de gegevens zoals die zijn opgenomen in tabel 2. Er zijn 2 scholen die onder de correctiewaarde voor 2F/1S scoren.

School	School- wegin	Correctie waarde % 1F	Landelijk gemid- delde % 1F	Score % 1F	Correctie waarde % 2F/1S	Landelijk gemid- delde % 2F/1S	Score % 2F/1S
Op 'e Trije	32,15	82	95,4	94,1	37,4	57,9	43,1
Op 'e Dobbe	31,69	82	95,5	92,2	37,4	58,6	62,7
A. Roelofsksaal	32,15	82	95,4	98,3	37,4	57,9	58,3
De Jint	29,07	82	96,3	88,6	43,5	62,1	41,9
De Twilling	31,45	82	95,5	99,4	39,4	58,6	61,7
De Steven	31,76	82	95,5	85,6	37,4	58,6	35,9
De Opslach	30,42	82	95,9	97,4	41,5	60,2	52,4
Waadwizer	32,11	82	95,4	93,5	37,4	57,9	52,8
De Oanset	31,51	82	95,5	91,7	37,4	58,6	56,9
Martenaskoalle	30,76	82	95,9	89,9	41,5	60,2	45,5
Lyts Libben	30,84	82	95,9	99,0	41,5	60,2	61,6
't Fonnemint	32,01	82	95,4	96,2	37,4	57,9	49,2
Twaspán	27,36	82	96,7	95,2	47,6	63,3	56,0
De Romte	33,05	82	95,0	100,0	35,3	55,1	58,3
De Twiner	32,43	82	95,4	99,0	37,4	57,9	41,0
De Pölle	29,12	82	96,3	93,3	43,5	62,1	51,1
De Cingel	30,89	82	95,9	90,2	41,5	60,2	49,0
De Fierljepper	33,95	82	95,0	100,0	35,3	55,1	82,7

Tabel 2: Overzicht score referentieniveaus met correctiewaarden 2022/23 scholen
Elan Onderwijsgroep

Legenda:

	score is onder de correctiewaarde
	score is boven de correctiewaarde, maar onder het landelijk gemiddelde
	score is boven de correctiewaarde en boven het landelijk gemiddelde

Op basis van deze resultaten worden de volgende actiepunten geformuleerd:

1. de scholen die onder de signaleringswaarden scoren geven in een plan van aanpak aan hoe zij de resultaten gaan verhogen;
2. de scholen die boven de signaleringswaarde scoren maar (deels) onder het landelijk gemiddelde, stellen ambitieuze schooldoelen op die passend zijn bij het landelijk gemiddelde en geven in hun jaarplan/jaarverslag aan hoe zij deze willen bereiken.

SBO “de Bolder”

“De Bolder” neemt bij een deel van de leerlingen een eindtoets af. Voor de resultaten hiervan gelden geen signaleringswaarden en landelijke gemiddelden, zoals bij de basisscholen.

schooljaar	IQ	TL	BL	RW
2016/17	91	90%	Vs 40	Vs93
2017/18	86	89%	Vs 168/30	Vs 209/77
2018/19	86	85%	Vs165/30	Vs214/80
2019/20	86	90%	Vs170/30	VS231/88
2020/21	78	81%	Vs155/25	VS203/73
2021/22	84	83%	Vs162/29	VS211/78
2022/23	86	85%	Vs163/29	Vs220/83

Tabel 3: Overzicht opbrengsten SBO “de Bolder” van 2016 tot heden

Op basis van het gemiddelde IQ van de leerlingen zijn er ondergrenzen gesteld voor het percentage leerlingen dat voor technisch lezen (TL) een vaardigheidsscore heeft gehaald van 55. Voor begrijpend lezen (BL) en rekenen en wiskunde (RW) zijn ondergrenzen vastgesteld op basis van het gemiddelde IQ. In schooljaar 2022/23 scoort begrijpend lezen onder de waarde die op basis van het gemiddelde IQ moet worden gehaald.

3.1.3.3. Doelen en ontwikkelingen onderwijs en kwaliteitszorg 2022/23

Onderwijskwaliteit is een breed onderwerp dat zeer veel verschillende thema’s omvat.

Het gaat niet alleen om de opbrengsten bij de kinderen op de scholen, maar het gaat ook om de ontwikkeling van kinderen tot goede burgers in de maatschappij.

De verschillende thema’s worden nader uitgewerkt om uiteindelijk in een logisch samenhangend geheel binnen de organisatie te functioneren. Hieronder worden de verschillende thema’s benoemd en toegelicht. De uitwerking is gekoppeld aan de vier pijlers van het Strategisch Beleidsplan en de slogan: *Passie voor elk Talent*.

Schooljaar 2022/23 is het laatste jaar van het Strategisch Beleidsplan 2019-2023.

Voor de kolom “status” in het navolgende overzicht geldt het volgende:

LEGENDA: 1 = nog niet gestart; 2 = in ontwikkeling; 3 = actie is afgerond

Alleen de belangrijkste doelstellingen voor het jaar 2022/23 worden vermeld.

Onderwerp	Omschrijving	Status	Toelichting
1. De school en haar omgeving			
Project "Sterk met Taal!"	- Elke school verwoordt in haar jaarplan hoe zij invulling geeft aan het project "Sterk met Taal!". - Alle scholen organiseren maandelijks activiteiten voor ouders/verzorgers en leerlingen waarbij lezen centraal staat.	2	De uitvoering van het programma in het kader van de vervolgsubsidie is opgepakt.
Onderwerp	Omschrijving	Status	Toelichting
IKC ontwikkeling	- Verkenning richting Elan Kinderopvang	2	Er is een beleidsstuk geschreven met daarin de visie van Elan Onderwijsgroep op IKC-vorming met daarbij een aantal aanbevelingen.
2. Onderwijskwaliteit			
Organisatie	- Organiseren van scholing voor directeuren en IB-ers rondom het thema onderwijskwaliteit	3	De scholing heeft plaatsgevonden.
ParnasSys	- Doorontwikkeling van het gebruik van ParnasSys binnen Elan Onderwijsgroep	2	Er zijn aanvullende scholingen georganiseerd.
Basisvaardigheden	- Aandacht voor rekenen, taal (waaronder Frysk), burgerschap en digitale geletterdheid	2	Een aantal scholen heeft subsidie toegekend gekregen.
Kwaliteitszorg	- Opstellen nieuw Strategisch Beleidsplan en schoolplannen voor de planperiode 2023-2027	2	De plannen zijn opgesteld.
3. Passend onderwijs			
Organisatie	- Opstellen nieuw protocol "Omgaan met elkaar"	3	Het protocol is opgesteld.
	- Het aantal verwijzingen stabiliseren/reducen	2	
	- Nauwere samenwerking met onderwijsadviseurs SWV bij (dreigende) thuiszittersproblematiek	2	
	- Verbeteren van de afstemming onderwijszorg	2	
'Grutsk'	- Evaluatie van de start van de extra groepen die vanuit Grutsk zijn opgezet vanaf zomer 2021	3	Zie paragraaf 3.2.3.

Tabel 4: Evaluatie belangrijkste doelstellingen onderwijskwaliteit 2022/23

3.1.3.4. Inspectie van het Onderwijs.

In het afgelopen jaar heeft de Inspectie van het Onderwijs een bezoek gebracht aan de “Arjen Roelofsksalle” te Hijum. Dit was een themabezoek in het kader van Passend Onderwijs: zicht krijgen op de aard, omvang en kwaliteit van de extra ondersteuning.

Er is geen schriftelijke rapportage opgemaakt naar aanleiding van dit schoolbezoek.

Over themaonderzoeken wordt onder meer in de Staat van het Onderwijs gerapporteerd.

3.1.3.5. Onderzoek en ontwikkeling.

Elan Onderwijsgroep stimuleert studenten onderzoek te doen in de scholen om zo een bijdrage te leveren aan de duurzame kwaliteitsontwikkeling. Daarnaast worden personeelsleden aangemoedigd om masteropleidingen te volgen, waarbij onderzoek van de eigen praktijk een belangrijk deel van de opleiding is. Verder participeert Elan Onderwijsgroep in het project “Opleiden in de School”, waarvan het opzetten van leerateliërs een onderdeel is. In deze leerateliërs worden onderzoeken gedaan door leerkrachten en studenten om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren

In het kader van onderzoek en ontwikkeling mag het iNNOVATORIUM niet onvermeld blijven. Binnen dit kenniscentrum worden onderwijskundige programma’s op het gebied van digitale geletterdheid doorontwikkeld.

3.1.3.6. Internationalisering.

Jaarlijks worden er studiereizen naar het buitenland georganiseerd, vooral gericht op toepassing van ICT in het onderwijs. Dit beleid wordt de komende jaren onverminderd voortgezet.

3.2. Passend Onderwijs.

3.2.1. Algemeen.

Het Passend Onderwijs is één van de pijlers in het Strategisch Beleidsplan. In dat kader is een zorgstructuur ingericht, waardoor binnen de eigen organisatie expertise beschikbaar is om ontwikkelingsproblemen vroegtijdig te onderzoeken én om leerlingen en leerkrachten direct te ondersteunen. Waar nodig zijn er ook nog verschillende mogelijkheden om specialisten van buiten de organisatie in te zetten. Daardoor kan aan veel leerlingen thuisnabij invulling worden gegeven aan de preventieve zorgtaak en ontwikkelingsperspectief worden geboden.

Alle scholen hebben in nauw overleg met de MR een document vastgesteld waarin is aangegeven welke ondersteuning zij kunnen bieden. Het school-ondersteuningsprofiel (SOP) vormt een belangrijke basis om te kijken of voldoende aan de (extra) ondersteuningsbehoefte van een leerling tegemoet kan worden gekomen.

3.2.2. Kengetallen.

De kengetallen inzake Passend Onderwijs ontwikkelen zich als volgt:

Omschrijving	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Aanmeldingen MDO	50	59	68
Il. met ontwikkelingsperspectief (OPP)			38
Aanvragen interne preventieve ondersteuning (ambulante begeleiding):			
Jonge Risico Kind	17	9	23
Leerproblematiek	30	29	75
Gedragsproblemen	25	26	71
Aantal leerlingen met externe ondersteuning:			
Steunpunt Onderwijs Noord	11	10	9
Kentalis (consult of arrangement)	22	20	13
Visio	3	1	0
Andere kengetallen:			
IQ- of breed onderzoek	23/19	36/30	44/36
Dyslexie- of dyscalculie onderzoek	1	0	0
Rekenonderzoeken/consulten	2	8	13
Aanmeldingen Commissie van Advies	13	21	20
Verwijzing naar SBO-scholen	10	13	15
Verwijzing naar SO/VSO-scholen	3	8	5
Talentgroep 5/6	29	27	24
Talentgroep 7/8	36	26	31

Tabel 5: Aantallen aanvragen/dossiers c.q. ondersteunde leerlingen

De bovenstaande kengetallen zijn uitgebreid toegelicht in het Jaarverslag Passend Onderwijs 2021/22, dat separaat is voorgelegd aan de RvT en GMR. Daarin is ook informatie opgenomen over gerealiseerde en nieuwe doelstellingen en verbeterpunten. Op deze plaats wordt volstaan met de constatering dat scholen er alles aan doen om inclusief en thuisnabij onderwijs mogelijk te maken voor alle leerlingen, maar dat de realiteit is dat de complexiteit van zorg- en onderwijsbehoeften de laatste jaren verontrustend toeneemt. Dat resulteert onder andere in toenemende verwijzing naar het speciaal onderwijs.

3.2.3. Grutsk.

Om inclusief en thuisnabij een veilige en vertrouwde plek te bieden aan kinderen van 2 tot 14 jaar met speciale onderwijs- en zorgbehoeften, worden onder de naam “Grutsk” in SBO “de Bolder” verschillende onderwijs/zorgarrangementen aangeboden. Het betreft hier de peuter-groep “Pjutton fan Grutsk”, de groep “de Optimist” (voor thuiszitters), een structuurgroep, jeugdhulp in “de Húskeamer”, alsmede naschoolse opvang (verlengde schooldag).

Om alle kinderen goed te kunnen begeleiden is een multidisciplinair zorgteam geformeerd. Hierin zitten orthopedagogen, gedragsspecialisten, zorgcoördinatoren, pedagogische specialisten en een medewerker van het gebiedsteam. Waar nodig wordt hulp ingeroepen van andere specialistische zorgverleners, zoals bijvoorbeeld een jeugdarts, logopedist of fysiotherapeut. De multidisciplinaire en integrale aanpak is kenmerkend en tevens essentieel voor de meerwaarde van het geïntegreerd aanbod dat “Grutsk” aan leerlingen biedt.

De wet- en regelgeving op het gebied van onderwijs, kinderopvang en jeugdhulp voorziet niet in een gecombineerd aanbod van zorgarrangementen. Om de noodzakelijke ontschotting te realiseren zijn overeenkomsten gesloten waarin diverse afspraken zijn vastgelegd. Om de voortgang te verzekeren is het vereist de juridische basis te verstevigen. Het is nog niet geslaagd de geldstromen voor SO en SBO, alsmede vanuit het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs, de Jeugdwet, de gemeente en de kinderopvangtoeslag te centraliseren.

Voor alle partners geldt dat zij tijd steken in voorbereiding, organisatie en administratie. Als maatschappelijke business case zijn de deelprojecten “Pjutton fan Grutsk” en “de Húskeamer” beoordeeld als rendabel. De andere deelprojecten zijn nog niet geëvalueerd.

3.2.4. Begroting en realisatie Passend Onderwijs.

In het navolgende overzicht zijn de baten en lasten van het passend onderwijs op een rij gezet. Bij de baten vormen de zorgmiddelen van het Samenwerkingsverband en de bijdragen voor “Grutsk” de grootste posten. De lasten bestaan voornamelijk uit salarissen, waarbij de IB'ers normatief voor 50 % zijn toegerekend. Per saldo waren de lasten voor het passend onderwijs in 2022 € 86.128 hoger dan de baten, maar was het tekort wel € 86.109 lager dan begroot.

De zorgmiddelen zijn dus niet toereikend om de gekozen zorgstructuur te bekostigen. Dat is echter ook geen doelstelling. Elan Onderwijsgroep wil immers aan iedere leerling kwalitatief hoogwaardig en passend onderwijs bieden. Financiële tekorten zullen nooit een reden zijn om noodzakelijke faciliteiten aan zorgleerlingen te onthouden.

Begroting Passend Onderwijs

Omschrijving	specificatie/toelichting	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022	Begroting 2023
<i>Veel actiepunten worden in eigen beheer uitgevoerd. Als geen concreet bedrag is begroot, is "p.m." vermeld.</i>					
Baten Passend Onderwijs:					
Zorgmiddelen (via swv PO Friesland)	Beschikking swv PO dd. 30/6/2022	€ 906.350	€ 884.036	€ 889.080	€ 890.570
Voor hoogbegaafdheid		€ 23.397	€ 25.000	€ 23.073	€ 25.000
Extra bestuursbudget		€ 16.771		€ 127.697	
Rijksvergoedingen		€ 946.518	€ 909.036	€ 1.039.850	€ 915.570
Overige personele subsidies					
Budgetbekostiging Visio e.d.		€ -	€ -	€ -	€ -
Ondersteuningsplanraad swv. PO		€ 5.041	€ 5.000	€ 5.367	€ 5.000
Bijdrage Waadhoeke Pjutton fan Grutsk				€ 44.684	€ 65.000
Bijdrage SO Fryslan (Grutsk)				€ 74.503	€ 48.000
Overige baten		€ 5.041	€ 5.000	€ 124.554	€ 118.000
Lasten Passend Onderwijs:					
1. Zorgstructuur					
Stafmedewerkers Onderwijs & Zorg	1,3 fte.	€ 96.973	€ 93.948	€ 69.184	€ 106.040
Op elke school een IB-er	8,7 fte. in 2021	€ 768.365			
	8,4 fte. in 2022/'23 (50 %)		€ 513.810	€ 409.400	€ 423.849
Rekenspecialist	100 uur	€ 6.681	€ 6.782		€ 6.225
Formatie passend onderwijs (OPP)	BFP 2022/23: 4,43 fte. i.v.m. OPP-leerlingen en achterstanden	€ 11.892	€ 11.868	€ 289.620	€ 263.835
Externe leerlingbegeleiding	verloning via payroll of zzp	€ 3.414	€ -	€ 11.969	€ -
Consultatie Cedin	multidisciplinair overleg	€ 27.001	€ 37.000	€ 27.191	€ 35.000
Bibliotheek en Documentatiecentrum IB		€ -	€ -	€ 4	€ 16.000
Testen en toetsen		€ -	€ -	€ 2.093	€ -
Lesmateriaal passend onderwijs		€ 157	€ -	€ 75	€ -
Diverse overige kosten	bijv. inzet tolken, attenties, teamuitjes	€ 969	€ -	€ 850	€ 1.000
2. Inzet zorgconsulenten	voor preventieve zorg op de scholen				
ambulant begeleiders	1,1 fte.	€ 94.353	€ 95.160	€ 106.322	€ 113.555
orthopedagoog	0,6 fte.	€ 47.970	€ 54.756	€ 60.721	€ 61.890
schoolmaatschappelijk werker	0,5 fte.	€ 46.205	€ 44.408	€ 52.271	€ 50.360
3. Gespecialiseerd centrum voor onderwijs en zorg "Grutsk"	2023: extra uren orthopedagogie huisvesting	€ -	€ 40.000	€ 5.979	€ 10.000
geïntegreerd onderwijsaanbod (i.s.m. SO, SBO, swv, kinderopvang Wille en gemeente Waadhoeke)	o.a. zorgarrangement "de Húskeamer", peuterplusgroep "Pjutton fan Grutsk" en naschoolse opvang/BSO	€ -	€ 25.000	€ -	€ -
				€ 74.695	€ 46.479
				€ 55.296	€ 65.000
4. Schoolondersteuningsprofiel	jaarlijkse actualisering SOP	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
5. Talentonderwijs	plusgroepen (0,9 fte.)	€ 65.215	€ 66.677	€ 75.767	€ 79.443
Kennis 8+-leraren intern delen	in eigen beheer (0,5 fte.)	€ 21.969	€ 54.865	€ -	€ -
Scholing leerkrachten talentgroep 1 t/m 4		€ 327	€ -	€ 1.024	€ -
Aanbod meer- en hoogbegaafden idem	budget voor externe ondersteuning materiële lasten	€ -	€ 10.000	€ -	€ -
		€ -	€ 5.000	€ 734	€ -
Materiële lasten talentonderwijs		€ 314	€ 15.000	€ 600	€ 1.000
6. Kwaliteitszorgsysteem	abonnement WMK/Ons Beleidsplan	€ 11.656	€ 12.000	€ 6.739	€ 11.000
Totale lasten passend onderwijs		1.203.462	1.086.273	1.250.532	€ 1.290.675
Saldo baten en lasten passend onderwijs (-/- is negatief)		€ -251.903	€ -172.237	€ -86.128	-257.105

Tabel 6: Begroting en realisatie middelen Passend Onderwijs

3.3. Personeel & professionalisering.

3.3.1. Strategisch personeelsbeleid.

Het verzorgen van goed onderwijs vergt een organisatie waarbinnen het mogelijk is om voortdurend te ontwikkelen. Dit brengt continue professionalisering met zich mee van bestuur, intern toezicht en alle andere geledingen. Elan Onderwijsgroep biedt een professionele cultuur en stimuleert persoonlijke en collectieve ontwikkeling, zodat de maatschappelijke opgave om in een veilige omgeving kwalitatief goed onderwijs te verzorgen blijvend kan worden ingevuld. Daarbij is het personeel van onschatbare waarde. Daarom is het personeel aangemerkt als één van de pijlers in het Strategisch Beleidsplan, waarbij het accent is gelegd op professionalisering.

De schoolleiders evalueren de onderwijskundige doelstellingen jaarlijks met het team en de MR en brengen per schooljaar de kwalitatieve en kwantitatieve personeelsbehoefte in kaart. Bij vaststelling van de schoolformatie wordt rekening gehouden met de gevoerde dialoog. In het Bestuursformatieplan wordt aangegeven welke interventies en aanpassingen van het strategisch personeelsbeleid nodig zijn.

3.3.2. Opleidingsscholen.

De laatste jaren manifesteert het personeelstekort zich steeds nadrukkelijker. Om de positie op de arbeidsmarkt te versterken is besloten om nog meer dan voorheen de deur open te zetten voor studenten. Zij leren Elan Onderwijsgroep dan al tijdens hun opleiding kennen als een vooruitstrevende organisatie en een aantrekkelijke werkgever. Daartoe worden alle scholen gefaseerd ondergebracht in een netwerk waarbinnen jaarlijks minimaal 12 PABO-studenten uit alle leerjaren kunnen worden begeleid. Ervaren leerkrachten van de kern- en netwerkscholen worden in dat kader opgeleid als mentor. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de regionale opleidingsinstituten.

3.3.3. Professionalisering.

Medewerkers zijn medeverantwoordelijk voor de schoolontwikkeling en de eigen professionele ontwikkeling. In het kader van duurzame verbinding en inzetbaarheid worden zij voortdurend gestimuleerd om in hun Persoonlijk Ontwikkelingsplan (POP) aan te geven hoe zij zich willen ontwikkelen en hun loopbaan willen regisseren. Bij voorkeur wordt de wijze waarop medewerkers competenties ontwikkelen aangepast bij de doelen die de organisatie zich stelt. Daardoor kunnen de grote ambities waar worden gemaakt en kan zo mogelijk intern in vacatures worden voorzien.

De HRM-tool “Mooi Inzichtelijk” (Coo7) is beschikbaar om medewerkers te ondersteunen bij het doorlopen en automatiseren van de gesprekkencyclus.

Ter bevordering van hun ontwikkeling kunnen medewerkers bovendien gebruik maken van de digitale HRM-tool “E-wise”, die is gebaseerd op het bekwaamheidsdossier en de vereiste competenties.

3.3.4. Doelen en resultaten.

De belangrijkste doelstellingen waren de volgende:

LEGENDA: 1 = nog niet gestart; 2 = in ontwikkeling; 3 = actie is afgerond

Onderwerp	Omschrijving	Evaluatie	Toelichting
Versterking rolinvulling directeuren	- De integrale verantwoordelijkheid van directeuren voor personeel en formatie moet worden versterkt.	2	- Het eigenaarschap van directeuren wordt in de HRM-applicaties (PSA, verzuim) ingeregeld; - De budgetverantwoordelijkheid is benadrukt.
Strategisch personeelsbeleid	- De invulling van de HRM-taken wordt herijkt.	2	- Er is een HRM-adviseur ingezet voor onder andere de ontwikkeling van strategisch personeelsbeleid.
Startende leerkrachten	- De organisatie participeert in lerende netwerken zoals "Opleiden in de School" van de PABO; - Minimaal 4 keer per jaar is er een bijeenkomst waarin starters hun ervaringen kunnen delen.	2 3	- De omvorming tot "opleidingscholen" is in gang gezet"; - Er zijn netwerkbijeenkomsten georganiseerd, zij het voornamelijk digitaal.
Formatie	- De formatie wordt verdeeld op basis van objectieve maatstaven; - Voor 1 juli weet iedere medewerker op welke school hij of zij het komende seizoen werkzaam zal zijn.	3 2	- De allocatieregeling is geaccordeerd door de GMR; - Door de extra NPO-gelden en het lerarentekort duurde het rondkrijgen van de formatie tot de start van het schooljaar.

Tabel 7: Evaluatie belangrijkste doelstellingen personeel en professionalisering

3.3.5. Ontwikkelingen.

Voor kwantitatieve ontwikkelingen op het gebied van formatie en personeel wordt verwezen naar § 4.1.2.

3.3.6. Uitkeringen na ontslag.

Zoals ieder jaar heeft een aantal medewerkers in 2022 de organisatie op eigen verzoek verlaten. De één wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, een ander wegens het vinden van ander werk of om andere persoonlijke redenen. Met één persoon is een vaststellings-overeenkomst afgesloten, onder toekenning van een ontslag- c.q. transitievergoeding. De instroomtoets is met goed gevolg doorstaan, zodat de werkloosheidsuitkering ten laste van het Participatiefonds komt.

In twee gevallen zijn uitkeringsrechten ontstaan na afloop van een vervangingsbetrekking. Er zijn aanvragen ingediend om vergoeding daarvan. Eén verzoek is ingewilligd. Een aanvraag met relatief geringe financiële impact (< € 4 K) is afgewezen.

Modernisering Participatiefonds

Per 1 augustus 2022 is het Reglement Participatiefonds aangepast. Voortaan komt 50 % van de uitkeringslasten voor eigen rekening, waardoor besturen gestimuleerd worden om de uitkeringslasten tot een minimum te beperken. Alleen bij bepaalde beëindigingsgronden kan de eigen bijdrage worden verlaagd naar 10 %. De financiële impact voor Elan Onderwijsgroep is gering, want alleen bij uiterste noodzaak wordt tot gedwongen ontslag overgegaan. Het personeelsbeleid is gericht op behoud van werkgelegenheid. Daarom is het vooralsnog niet nodig een voorziening voor toekomstige uitkeringskosten te vormen.

3.3.7. Werkdrukmiddelen.

De schooldirecteuren gaan ieder jaar met het team van leerkrachten en overig personeel in gesprek over knelpunten die zij ervaren en wat daaraan kan worden gedaan. De bevindingen liggen ten grondslag aan het bestedingsplan voor de werkdrukmiddelen, dat ter instemming wordt voorgelegd aan de MR-en. Verreweg de meeste scholen hebben de middelen ingezet voor extra formatie c.q. klassenverkleining, dan wel voor vakdocenten. In een enkel geval is gekozen voor een materieel bestedingsdoel of professionalisering.

3.4. Huisvesting & facilitaire zaken.

3.4.1. Doelen en resultaten.

Het beleid ten aanzien van huisvesting, ICT en facilitaire zaken wordt voor de hele onderwijsgroep centraal bepaald en uitgevoerd. De focus ligt op huisvesting die voldoet aan alle hedendaagse eisen ten aanzien van functionaliteit, capaciteit en klimaatbeheersing. Tevens wordt toekomstbestendigheid nagestreefd.

LEGENDA: 1 = niet behaald; 2 = deels behaald; 3 = behaald

Doel/beleidsvoornemen	Evaluatie	Beknorte toelichting
Functionele huisvesting	3	De technische onderhoudstoestand van de scholen is voldoende.
Veilige leer- en werkomgeving	3	Er is een RI&E opgesteld. De actiepunten die hieruit voortkomen zijn grotendeels uitgevoerd.
Verbetering toekomstbestendigheid	3	Bij veel scholen is sprake van medegebruik voor kinderopvang.
Goede spreiding van onderwijsvoorzieningen	3	De gemeenten hebben integrale huisvestingsplannen vastgesteld. De standpunten van Elan Onderwijsgroep zijn daarin goed verwoord.
Zorg voor actuele Meerjarenplanningen onderhoud (MJOP's)	3	De MJOP's worden periodiek geactualiseerd. Ieder jaar wordt na een fysieke bouwkundige inspectie en overleg met de schooldirectie het jaarplan bepaald.

Tabel 8: Evaluatie belangrijkste doelstellingen huisvesting & facilitaire zaken

3.4.2. Ontwikkelingen.

Het streven is om samen met gemeenten, kinderopvang, verenigingen en dorpsbelang toe te werken naar moderne integrale kindcentra, waarbij de gemeenschapsvoorzieningen optimaal worden benut. Dat is geslaagd door nieuwe scholen onder te brengen in een afzonderlijke entiteit (zoals in Franeker, Berltsum en Bitgummole) en/of verbouw in verband met vorming van een samenwerkingsschool (zoals in Sint Jacobiparochie en Tzummarum). In 2022 is een proces gestart dat waarschijnlijk leidt tot een scholenfusie te Bitgummole. Uit een draagvlakonderzoek blijkt dat een scholenfusie te Menaam ook een reële optie is. Idealiter zou dit gepaard moeten gaan met nieuwe huisvesting voor de fusieschool.

3.4.3. Duurzaamheid.

In het kader van een provinciaal project voor verduurzaming van maatschappelijk vastgoed is een aantal scholen geselecteerd voor het aanbrengen van zonnepanelen. Daarnaast worden al dan niet in combinatie met deze investering energiebesparende maatregelen getroffen (dakisolatie, LED-verlichting, HR⁺⁺-beglazing enzovoort). Een ander aandachtspunt is het CV-zijdig inregelen van radiatoren en het plaatsen van slimme thermostaatknoppen, waardoor de temperatuur per lokaal naar behoefte kan worden ingesteld.

Het voornemen is om samen met gemeenten te inventariseren wat nodig is om de landelijke ambitie te realiseren dat alle schoolgebouwen in 2035 energieneutraal zijn.

3.5. Financieel beleid.

3.5.1. Doelen en resultaten.

Het financieel beleid van Elan Onderwijsgroep is gericht op consolidatie van de goede vermogenspositie en het op orde houden van het budgetbeheer.

LEGENDA: 1 = niet behaald; 2 = deels behaald; 3 = behaald

Doel/beleidsvoornemen	Evaluatie	Beknorte toelichting
De goede vermogenspositie continueren	3	De kengetallen voor vermogensbeheer voldoen aan de daarvoor gehanteerde grenswaarden. Er is voldoende weerstandsvermogen aanwezig en de gevormde voorzieningen zijn toereikend.
Het budgetbeheer op orde houden	3	De ramingen in bijna alle rubrieken van de begroting zijn overschreden. De grootste overschrijdingen hebben niet te maken met bestuursbeleid, maar met loon- en prijsindexering. De kengetallen voor budgetbeheer voldoen aan de daarvoor gehanteerde normen.

Doel/beleidsvoornemen	Evaluatie	Beknorte toelichting
Verbeteren financieel informatiesysteem (integrale cockpit)	2	De digitalisering van de HR-administratie (met Self Service en E-signing) is in gang gezet. Ingaande 2023 is Visma.net ERP operationeel. In 2024 wordt daar de financiële administratie aan gekoppeld.
Nagaan of de allocatie-regeling moet worden aangepast als gevolg van vereenvoudiging van de bekostiging	3	De financiële impact van de vereenvoudiging is in kaart gebracht. Door verjonging van het personeelsbestand is de gemiddelde personeelslast onder het landelijke gemiddelde gezakt. Significante bijstelling van de toekomstige exploitaties is daardoor niet nodig.

Tabel 9: Evaluatie belangrijkste doelstellingen financieel beleid 2022

3.5.2. Treasury.

Het beleid ten aanzien van het vermogensbeheer en organisatie van de treasury-functie is vastgelegd in een treasurywet, dat past binnen de kaders van de ‘Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016’. In het treasurywet is als doel gesteld dat benodigde geldmiddelen tijdig beschikbaar moeten zijn tegen acceptabele condities en dat het rendement van tijdelijk overvloedige liquide middelen moet worden geoptimaliseerd tegen minimale kosten.

Alle liquide middelen staan op lopende rekeningen en spaarrekeningen. Sinds 2021 wordt gebruik gemaakt van “schatkistbankieren”. Dit betekent dat het saldo op de huishoudbankrekening dagelijks wordt afgeroomd en dat de tijdelijk overvloedige liquide middelen zijn belegd bij het ministerie van Financiën. De liquide middelen staan op de volgende bankrekeningen:

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2022	Vershil
Huishoudbank bestuur (BNG)	0	0	0
Min. van Financiën (schatkist)	3.430.291	6.900.605	3.470.314
Rekening Courant bestuur (Rabo)	99.614	98.725	-889
Spaarrekeningen (Rabo)	200.008	200.018	10
Schoolbankrekeningen (Rabo)	116.291	135.433	19.142
Private rekeningen (Rabo)	40.840	56.914	16.074
Totaal	3.887.044	7.391.695	3.504.651

Tabel 10: Specificatie liquide middelen

De enorme toename van de banksaldi is vrijwel geheel te danken aan extra inkomsten.

In verband met het dichten van de loonkloof met het VO en de loonindexering van 4,75 % waren de reguliere uitkeringen van het rijk € 1.478 K hoger dan begroot. Daarnaast was de vergoeding voor 1^e opvang van asielzoekers en vreemdelingen € 297 K hoger, was er een extra uitkering van het samenwerkingsverband van € 131 K, zijn eenmalige subsidies vooruit ontvangen tot € 793 K, waren de inkomsten uit detachering € 186 K hoger en is een vergoeding voor frictiekosten bij scholenfusie ontvangen van € 325 K. Door de loonsverhogingen waren de personele uitgaven weliswaar hoger dan begroot, maar door hogere uitkeringen van het UWV, premievrijstelling en omdat het budget voor vervangingskosten door krapte op de arbeidsmarkt niet kon worden ingezet, was de overschrijding veel lager dan de toename van de inkomsten. Verder zijn voorgenomen investeringen tot een bedrag van € 178 K doorgeschoven.

De tegoeden op alle bankrekeningen zijn vrij opneembaar. Mede daardoor is de liquiditeit ruim voldoende om aan de lopende verplichtingen te kunnen voldoen.

Behoudens de saldi op de bankrekeningen is er geen sprake van uitstaande beleggingen of leningen. Van financiële instrumenten, zoals bijvoorbeeld renteswaps, wordt geen gebruik gemaakt.

Gezien de goede liquiditeit zijn er geen langlopende leningen of derivatenovereenkomsten aangegaan. Voor de nabije toekomst worden geen belangrijke wijzigingen in de financieringsstructuur verwacht, zodat ook dan geen sprake zal zijn van langlopende leningen of derivaten.

3.5.3. Allocatie middelen.

De autonomie van scholen ten aanzien van het onderwijskundig beleid staat bij Elan Onderwijsgroep hoog in het vaandel. Daarom is een budget voor onderwijsleermiddelen en scholing in zelfbeheer gegeven. De directeur stelt de schoolbegroting op. De over- en onderschrijdingen worden na afloop van het jaar per school verrekend met de leermiddelenreserve (reserve OLP). In 2022 was het saldo van de mutaties -€ 160.044, waardoor de bestemmingsreserve OLP is gedaald naar € 497.786.

De berekening van het formatiebudget per school is gebaseerd op de rijksbekostiging. Na de vereenvoudiging is de allocatieregeling lineair aangesloten op de fte-onderbouwing van de bekostiging en daarmee verder geobjectiveerd. De basisformatie kan worden aangevuld met leerkracht- of leerlinggebonden formatie, dan wel verruimd om organisatorische redenen of door aanvullende bekostiging. Als de personeelsgeledingen van de MR-en daarmee instemmen, worden ook de werkdrukmiddelen ingezet voor extra formatie.

De vereenvoudiging van deze rijksbekostiging gaat gepaard met een negatief herverdeeleffect dat wordt veroorzaakt door de gemiddelde leeftijd van het personeel. In 2017 was die 9,0 % hoger dan het landelijk gemiddelde (43,5 versus 39,9). Door de verjonging van het personeelsbestand is het verschil intussen nagenoeg gehalveerd (41,2 versus 39,4).

Bij de gemiddelde personeelslast (GPL) doet zich een vergelijkbare trend voor (zie § 4.2.2.2). Gezien deze ontwikkeling wordt aanpassing van de allocatieregeling vooralsnog niet nodig geacht.

omschrijving	rekening 2017		rekening 2018		rekening 2019		rekening 2020		rekening 2021		rekening 2022	
	bedrag	%	bedrag	%	bedrag	%	bedrag	%	bedrag	%	bedrag	%
GGL per 1 oktober X	43,50		43,11		42,64		41,85		41,49		41,21	
GGL landelijk	39,91		39,62		39,57		39,50		39,50		39,41	
verschil		9,0%		8,8%		7,8%		5,9%		5,0%		4,6%

Tabel 11: Ontwikkeling GGL

De formatie wordt grotendeels normatief berekend in formatieteleenheden (fte's) c.q. -plaatsen en rechtstreeks toebedeeld aan de scholen. De inzet van het formatiebudget is ter vrije keus aan de school. De schooldirecteur is als budgethouder taakstellend verantwoordelijk.

Financiële risico's gerelateerd aan de kostprijs van personeel worden bovenschools afgedekt.

3.5.4. Bovenschoolse formatie.

Voor beleidsmatige, inhoudelijke en administratieve ondersteuning van bestuur en scholen is een aantal stafmedewerkers beschikbaar. De bovenschoolse formatie is tot 6,3 fte. aan te merken als generieke overhead (bestuur, HRM, administratie, facilitaire zaken en PR) en tot 6,7 fte. als sectorspecifieke overhead (kwaliteitsbewaking, ICT & innovatie, zorgcoördinatie, zorgconsulenten, specialistische hulp, schoolopleiders). Het aantal fte's was in 2022 hoger dan een jaar eerder door inhuur van een externe HRM-adviseur en uitbreiding van de formatie voor de schoolopleiders.

Omschrijving (bedragen in €)	fte.	Rekening 2021	fte.	Rekening 2022	Verschil	fte.	Begroting 2023
Generieke overhead	6,0	674.400	6,3	814.573	-140.173	5,5	681.963
Onderwijs-gerelateerde overhead	6,4	571.344	6,7	644.676	-73.423	6,4	569.444
Materiële lasten		531.952		548.894	-16.942		715.579
Totaal	12,4	1.777.696	13,0	2.008.143	-230.538	11,9	1.966.986

Tabel 12: Specificatie bovenschoolse lasten

In dit overzicht is geen rekening gehouden met schoolgebonden overhead (directie en IB). Het totaal van € 2.008 K in 2022 komt overeen met 9,8 % (2021: 9,6 %) van de totale lasten. De meerkosten ten opzichte van 2021 worden veroorzaakt door extra (interim-)formatie en de indexering van lonen en prijzen.

3.5.5. Onderwijsachterstandsmiddelen.

De gelden voor achterstandsbeleid zijn bedoeld voor gerichte interventies om achterstanden als gevolg van ongunstige omgevingskenmerken te voorkomen of te verkleinen. Voorheen werden deze middelen verdeeld aan de hand van de zogeheten “gewichtenregeling”. Daarin speelde het opleidingsniveau van de ouders/verzorgers een belangrijke rol. Ingaande het schooljaar 2019/20 vindt bekostiging plaats op basis van door het CBS per school bepaalde achterstandsscores.

In 2019 waren er 10 scholen met een gezamenlijke achterstandsscore van 590,4. Een jaar later behaalden 15 scholen samen een score van 722,7. De totaalscore van 788,4 in 2021 is verdeeld over 14 scholen. In 2022 is de score opnieuw gestegen, namelijk naar 857,9 (15 scholen). De achterstandsmiddelen fluctueren per jaar en worden pas toegekend als de achterstandsscore daar recht op geeft. Op schoolniveau zijn de specifieke hulpvragen dan allang geconstateerd. Dit mondt uit in toekenning van extra formatie voor leerlingen met een ontwikkelingsperspectief (OPP). Ook de onderwijsachterstandsscore geeft recht op extra formatie. Afhankelijk van de situatie wordt dit door scholen ingezet voor extra onderwijs-ondersteunend personeel of klassenverkleining.

3.5.6. Onderwijs aan nieuwkomers.

De hoge onderwijsachterstandsscores zijn deels gerelateerd aan het asielzoekerscentrum te Sint Annaparochie. Daar is “de Toverbal” gevestigd. Dit is de regioschool voor NT2-onderwijs, die gespecialiseerd is in het aanleren van de Nederlandse taal aan anderstalige basisschoolkinderen. Dat wordt mede mogelijk gemaakt door subsidiëring door de gemeente Waadhoeke. In 2022 was er ook instroom van Oekraïense leerlingen. Omdat de expertise reeds beschikbaar was, waren daarvoor geen extra maatregelen nodig. Zodra kinderen taalvaardig zijn stromen zij door naar het regulier basisonderwijs. De partijen worden daarbij begeleid vanuit “de Toverbal”.

3.5.7. Nationaal Programma Onderwijs (coronavirus).

Het kabinet heeft het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) ingezet voor het inhalen van vertragingen en het ondersteunen van leerlingen die het moeilijk hebben als gevolg van schoolsluitingen en corona. Dit heeft voor schooljaar 2021/22 geleid tot een bedrag van € 1.623 K aan extra bekostiging. Voor 2022/23 is voor € 1.397 K aanvullende bekostiging toegekend.

Om de juiste interventies te kunnen bepalen hebben alle scholen meerdere bronnen geraadpleegd om achterstanden te detecteren. Op basis van de school-scan zijn vervolgens in overleg met het team en de MR de maatregelen bepaald. Dit heeft een zeer gedifferentieerd beeld opgeleverd. In het volgende overzicht zijn de bestedingsrichtingen op bestuursniveau getotaliseerd:

nr.	omschrijving	fte.	school-plannen	werkelijke lasten	
				2021	2022
1.	Groepsformatie/klassenverkleining (OP)	11,1	876.358	374.299	838.278
2.	Extra ondersteuning (OOP)	6,7	246.984	114.997	343.548
3.	Extra ondersteuning risicoleerlingen	1,9	177.589	89.618	164.318
4.	Externe ondersteuning/schoolbegeleiding		83.950	22.470	65.887
5.	Scholing/professionalisering		53.558	16.846	33.546
6.	Extra lesaanbod risicoleerlingen		2.900		
7.	Overige materiële bestedingsdoelen		156.042	38.626	43.456
8.	Schoolmaatschappelijk werk		8.000		
9.	Bibliotheek op School		18.000		5.874
	Totaal	19,7	1.623.381	656.856	1.494.907
	Af: totaal NPO-budget voor 2022 <i>(resp. 7/12^e deel van de extra bekostiging in 2021/22 en 5/12^e deel van de middelen in 2022/23)</i>		-1.623.381	-676.409	-1.528.882
	Verschil (-/- = nog te besteden)		0	-19.553	-33.975

Tabel 13: Besteding NPO-gelden

De bedragen in de kolom “schoolplannen” zijn ontleend aan de bestedingsplannen die door de scholen zijn ingediend. In de kolom “werkelijke lasten” staan de uitgaven die in 2022 zijn gerealiseerd. Het schoolmaatschappelijk werk en de Bibliotheek op School zijn (mede) door de gemeenten Leeuwarden en Waadhoeke bekostigd.

De NPO-budgetten worden uitsluitend op schoolniveau ingezet. De nog te besteden bedragen en het resterende deel van de aanvullende bekostiging voor 2022/23 worden in het dienstjaar 2023 ingezet.

3.6. Risicomanagement.

3.6.1. Algemeen.

Grofweg kan worden gesteld dat Elan Onderwijsgroep, naast reguliere risico's bij bedrijfsvoering, te maken heeft met uiteenlopende risico's en onzekerheden op het gebied van bestuur en organisatie, onderwijskwaliteit, personeel en huisvesting. Het betreft hier aan interne en externe factoren gerelateerde risico's, bij zowel de inkomsten als de uitgaven, waar de organisatie weinig of geen invloed op heeft, maar die wel een belemmering kunnen vormen om de operationele en/of strategische doelstellingen te realiseren. Het risicoprofiel is overwegend als "gemiddeld" gekwalificeerd.

3.6.2. Beheersmaatregelen.

Het beleid is gericht op beheersing van de financiële impact van risico's. Per risico of risicogroep is een strategie gekozen die erop is gericht risico's uit te sluiten of de financiële gevolgen daarvan te beperken. Daartoe zijn de nodige beheersmaatregelen genomen, die zijn verankerd in de organisatie en geïntegreerd in de Planning & Control-cyclus.

De beheersmaatregelen hebben betrekking op het afwentelen, delen, terugdringen, uitsluiten of accepteren van de effecten die voortkomen uit risico's. Hierbij kan worden gedacht aan "hard controls", zoals expliciet bepaalde maatregelen en uitvoeringsvoorschriften. Bijvoorbeeld in de vorm van procedures, protocollen, autorisatieschema's enz. (de "systeemwereld"). Daarnaast zijn er informele beheersmaatregelen ("soft controls"), die vooral zijn gericht op het beïnvloeden van gedrag en houding ("de leefwereld").

Als de kosten van beheersing niet in verhouding staan tot de potentiële schade wordt een risico geaccepteerd.

3.6.3. Informatievoorziening.

Risicomanagement staat en valt met de juistheid, volledigheid en tijdigheid van de interne informatievoorziening. Daarom is per risicogroep vastgelegd welke indicator of informatiebron wordt gebruikt om de risicobeheersing te evalueren. Veel van deze input is verspreid over het jaar door de RvT behandeld. Bijvoorbeeld de leerlingenprognoses, onderwijsresultaten, rapporten van de Onderwijsinspectie, tevredenheidsonderzoeken en het accountantsverslag, alsmede opmerkingen van de GMR, het directiebestuur en gemeentelijke toezichthouders. Daarnaast is veel informatie aangereikt in de financiële tussenrapportages. Actuele ontwikkelingen worden telkens in de vorm van een mededeling door de voorzitter CvB ingebracht tijdens vergaderingen van de RvT.

Het gevoerde risicomanagement wordt in iedere begroting en jaarrekening verantwoord en geactualiseerd.

3.6.4. Risicobeheersings- en controlesysteem.

Uit het voorgaande volgt dat het risico- en beheersingssysteem een continu doorlopend proces is, gericht op het identificeren, prioriteren, analyseren en beheersen van risico's die het behalen van organisatiedoelstellingen bedreigen. Het geheel van beleidsmaatregelen, processen, taken en gedragingen stelt de organisatie in staat om te reageren op belangrijke risico's én dragen bij aan het naleven van interne afspraken en wettelijke regels.

3.6.5. Risicomanagement in 2022.

De grootste zorg ligt bij het op peil houden van de personele bezetting.

De accountant heeft aangegeven dat de bedrijfsvoering "in control" is. Er is gewezen op het negatief effect van circa € 285 K van vereenvoudiging van de bekostiging en gewaarschuwd voor het niet-structurele karakter van de NPO-gelden. In algemene zin is door de accountant aandacht gevraagd voor de aanbestedingswetgeving en het belang van het tijdig aanwezig zijn van de Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). Deze adviezen zijn opgevolgd.

Gedurende het verslagjaar hebben zich geen risico's of onzekerheden gemanifesteerd die realisatie van de strategische doelstellingen frustreren of leiden tot financiële continuïteitsproblemen. Dit betekent dat wijziging van het risicobeleid of significante bijstelling van de toekomstige exploitaties niet nodig is, mits het budgetbeheer op orde blijft.

3.6.6. Dekking van de risico's.

Omdat het onmogelijk is alle risico's uit te sluiten of te beheersen wordt ieder jaar in de begroting een raming van € 100 K opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Als zich risico's manifesteren die hogere lasten met zich meebrengen, komt dat tot uitdrukking in het exploitatiesaldo en worden zo nodig de financiële buffers aangesproken.

Het minimaal benodigde weerstandsvermogen voor risicodekking is door de RvT bepaald op € 1,2 miljoen. Deze bufferliquiditeit sluit aan bij het risicoprofiel van de instelling en het niveau van risicobeheersing. Het weerstandsvermogen en de liquiditeit zijn ruimschoots toereikend om continuering van de bedrijfsvoering te verzekeren. Bij de toelichting op de financiële positie in hoofdstuk 4.4 wordt verder ingegaan op dit onderwerp en op de reservepositie.

4. Verantwoording financiën

Dit hoofdstuk bevat de verantwoording over de financiële staat van de organisatie. Het geeft de belangrijkste financiële gegevens weer die zijn opgenomen in de jaarrekening en is los daarvan te lezen.

De eerste paragraaf gaat in op ontwikkelingen in meerjarig perspectief.

De tweede paragraaf geeft een analyse van de staat van baten en lasten en de derde een analyse van de balans. In de laatste paragraaf komt de financiële positie aan bod.

4.1 Continuïteitsparagraaf.

4.1.1 Leerlingen.

Het afgelopen decennium is in het werkgebied van Elan Onderwijsgroep sprake geweest van leerlingenkrimp. Vele scholenfusies zijn daarvan het gevolg geweest. Het belang van de leerlingen heeft daarbij altijd voorop gestaan en instemming van ouders/verzorgers was een voorwaarde. Onder dezelfde condities zullen de komende jaren wellicht nog enkele scholenfusies plaatsvinden. De trend van leerlingendaling lijkt in een eindfase te zijn beland:

Omschrijving	Realisatie			Prognose	
	1-10-2021	1-2-2022	1-2-2023	2024	2025
Aantal leerlingen	1976	2063	2035	2014	2018

Tabel 14: (prognose) Ontwikkeling leerlingenaantallen

Het betreft hier prognoses die zijn gebaseerd op de verwachtingen van schooldirecteuren.

4.1.2 Formatie.

Door inzet van NPO-middelen kon in de afgelopen schooljaren extra personeel worden ingezet. De betreffende regeling expireert per 1 augustus 2023. Daarnaast nemen de fusiemiddelen snel af en treedt inkomstenderving op als gevolg van vereenvoudiging van de bekostiging.

Ondanks de redelijk stabiele leerlingenaantallen moet de formatie daardoor de komende jaren worden verminderd. Over een periode van vijf jaar gezien zijn er ruim voldoende mogelijkheden om dat met natuurlijk verloop te realiseren.

Met het oog op de personeelstekorten moeten kansen worden benut die zich voordoen om nieuw personeel te werven. De paradox tussen de vereiste formatiekrimp en de personeelstekorten leidt er mogelijk toe dat het aantal fte's soms tijdelijk hoger uitvalt dan hieronder geschetst. Als beginnende leerkrachten (met een starterssalaris) worden gerekruteerd is de financiële impact waarschijnlijk beperkt.

De formatie ontwikkelt zich volgens het Bestuursformatieplan 2023/24 als volgt:

Omschrijving	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Prognose		
			2023	2024	2025
Directie	16,5 fte.	14,5 fte.	16,0 fte.	16,0 fte.	15,5 fte.
Onderwijzend personeel	140,2 fte.	141,7 fte.	141,8 fte.	139,2 fte.	137,7 fte.
Ondersteunend personeel	32,9 fte.	31,5 fte.	29,7 fte.	27,8 fte.	27,8 fte.
Totaal	189,6 fte.	187,7 fte.	187,5 fte.	183,0 fte.	181,0 fte.

Tabel 15: (prognose) Ontwikkeling formatie

In het kader van de strategische personeelsplanning zijn de volgende maatregelen genomen:

1. Elan Onderwijsgroep wil voor medewerkers een goede werkgever zijn. Dit komt tot uiting in een bovengemiddeld scholingsbudget, goede arbeidsvoorwaarden, ruime promotiemogelijkheden en een hoge dienstverlenende instelling richting het personeel.
2. De omvorming tot "opleidingsscholen" is in gang gezet, zodat meer studenten van de PABO (leerkrachten) en het MBO (onderwijsassistenten) kennismaken met de organisatie en Elan Onderwijsgroep gaan zien als potentiële werkgever.
3. Er is een communicatieteam gevormd dat via nieuwsberichten op interne en externe kanalen, waaronder sociale media, een wervend kijkje in de keuken geeft (profilering).

Deze maatregelen zorgen ervoor dat tot op heden jaarlijks de formatie op de scholen kan worden ingevuld. Het wordt wel steeds moeilijker vervangers te vinden.

4.1.3 Ontwikkeling baten en lasten.

De cijfers in de staat van baten en lasten ontwikkelen zich als volgt:

Omschrijving	Realisatie 2021 €	Begroting 2022 €	Realisatie 2022 €	Meerjarenbegroting (bedragen x € 1.000)		
				2023 *	2024 *	2025 *
Rijksbijdragen	17.972.142	18.750.000	20.093.946	19.800	19.026	16.850
Overige overheids- bijdragen	262.128	235.000	364.317	235	235	210
Werken voor derden	15.346	20.000	15.178	17	17	20
Overige baten	659.450	445.000	815.979	517	630	625
Totale baten	18.909.066	19.450.000	21.289.420	20.569	19.908	17.705
Personele lasten	14.839.275	15.560.000	16.104.917	16.630	16.320	14.450
Afschrijving	611.948	600.000	730.390	625	600	550
Huisvestingslasten	1.553.569	1.660.000	1.918.415	1.865	1.732	1.600
Overige lasten	1.536.186	1.625.000	1.657.412	1.445	1.252	1.100
Totale lasten	18.540.978	19.445.000	20.411.134	20.565	19.904	17.700
Saldo baten en lasten	368.088	5.000	878.286	4	4	5
Financiële baten en lasten	-12.828	-5.000	19.484	-4	-4	-5
Exploitatieresultaat	355.260	0	897.770	0	0	0

Tabel 16: Staat van baten en lasten

* = het betreft hier prognoses

Het exploitatieresultaat over 2022 wordt in de volgende paragraaf per onderdeel van de staat van baten en lasten nader gespecificeerd en toegelicht. De cijfers voor de jaren 2023 en volgende zijn ontleend aan de vastgestelde (meerjaren-) Begroting 2023. In het meerjarenperspectief is nog geen rekening gehouden met de financiële impact van het nog vast te stellen Strategisch Beleidsplan 2023-2027.

4.2 Staat van baten en lasten.

4.2.1 Exploitatieresultaat.

Het dienstjaar is afgesloten met een batig saldo van € 898 K (2021: € 355 K). Het exploitatieresultaat komt overeen met 4,2 % van de baten.

De gewone baten waren in 2022 € 1.839 K (9,5 %) hoger dan geraamd. Dat is vooral te danken aan de forse indexering van de rijksvergoedingen. De exploitatielasten waren € 966 K (5,0 %) hoger. De gemiddelde personeelslast (GPL) was 6,9 % hoger dan begroot en is dus veel minder gestegen dan de baten. In alle rubrieken waren de werkelijke lasten hoger dan begroot.

Het verschil met het resultaat in 2021 is eveneens te verklaren doordat de rijksvergoedingen door de indexering verhoudingsgewijs sterker zijn gestegen dan de personele lasten. Daarnaast was er sprake van incidentele meevallers.

De exploitatielasten per leerling zijn met 11,2 % gestegen van € 9.383 naar € 10.430. Hierna wordt het exploitatieresultaat per onderdeel van de staat van baten en lasten nader gespecificeerd. Afwijkingen groter dan 5 % en € 10 K worden toegelicht. Er wordt ook op hoofdlijnen ingegaan op het verschil tussen de begrotingscijfers van 2022 en 2023.

4.2.2.1. Baten.

De baten waren € 1.839 K (9,5 %) hoger dan begroot en kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving (bedragen in €)	Begroting 2022	Rekening 2022	Vershil	Begroting 2023	Vershil met 2022
Rijksvergoedingen	18.750.000	20.093.946	1.343.946	19.800.000	1.050.000
Overige overheids- bijdragen	235.000	364.317	129.317	235.000	0
Overige baten	465.000	831.157	366.157	534.000	69.000
Totale baten	19.450.000	21.289.420	1.839.420	20.569.000	1.119.000

Vershil tussen begroting en jaarrekening

De gewone baten bestaan voor 94,4 % (2021: 95,1 %) uit rijksvergoedingen. In verband met het dichtn van de loonkloof met het VO, plus de loonindexering van 4,75 %, zijn de personele rijksvergoedingen eerst met terugwerkende kracht tot 1 augustus 2021 met 9,1 % verhoogd en daarna vanaf 1 augustus 2022 nog eens met 3,9 %. In totaal leverde dat een meeropbrengst op van € 1.478 K. Daarnaast waren de rijksbijdragen voor opvang van vreemdelingen € 297 K en de zorgmiddelen € 131 K hoger. En er zijn additionele subsidies tot een bedrag van € 156 K vrijgevallen. Ondanks het wegvallen van de vordering op OCW ad € 718 K, ten gevolge van de vereenvoudiging van de bekostiging, zijn de rijksvergoedingen daardoor per saldo 7,2 % hoger dan begroot. Hierbij moet worden aangetekend dat er binnen de toegekende bekostiging nog 1,6 % marge is voor loonruimteafspraken in de nieuwe CAO vanaf 1 april 2023. Dit betekent dat er al een bedrag van circa € 283 K is geïncasseerd ter dekking van salarislasten in 2023.

Bij de overige overheidsbijdragen was de gemeentelijke bijdrage voor de schakelklas in NT2-school "de Toverbal" € 48 K hoger dan geraamd. Daarnaast is er een taalsubsidie van € 84 K vrijgevallen. De overige baten waren hoger door extra inkomsten uit detachering (€ 186 K) en een bijdrage van € 325 K voor frictiekosten als gevolg van een scholenfusie. Die was voor 7/12 deel begroot (€ 190 K). De private baten waren ook € 43 K hoger dan begroot.

Verschil tussen begroting 2022 en begroting 2023

Door de forse indexering zijn de rijksvergoedingen in 2023 veel hoger dan een jaar eerder. Het verschil bij de overige baten kan worden verklaard door hogere inkomsten uit detachering.

4.2.2.2. Personele lasten.

De personele lasten maken voor 78,9 % (2021: 80,0 %) deel uit van de totale lasten en waren € 545 K (3,5 %) hoger dan begroot:

Omschrijving (bedragen in €)	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	Begroting 2023	Verschil met 2022
Lonen en salarissen	14.480.000	15.591.848	-1.111.848	16.000.000	-1.520.000
Overig	1.180.000	734.778	445.222	730.000	450.000
Uitkeringen UWV	-100.000	-221.709	121.709	-100.000	0
Totale personele lasten	15.560.000	16.104.917	-544.917	16.630.000	-1.070.000

Verschil tussen begroting en jaarrekening

De situatie op de arbeidsmarkt is zodanig dat het raadzaam is de kansen te benutten die zich voordoen om mensen aan de organisatie te binden. Daardoor is het aantal fte's 4,7 hoger dan begroot. Daarvoor is budgettaire ruimte ontstaan doordat de GPL, door de verjonging van het personeelsbestand ten gevolge van een hoog verloop, minder is gestegen dan gemiddeld.

De GPL (€ 81.942) is zelfs voor het eerst lager dan de landelijke GPL voor leraren (€ 83.483):

omschrijving	rekening 2017		rekening 2018		rekening 2019		rekening 2020		rekening 2021		rekening 2022	
	bedrag	%	bedrag	%	bedrag	%	bedrag	%	bedrag	%	bedrag	%
GPL	67.113		71.292		70.096		76.028		75.520		81.942	
GPL (landelijk, voor leraren)	63.158		67.843		69.610		72.574		74.194		83.483	
Bestuurs GPL vs. landelijke GPL	6,3%		5,1%		0,7%		4,8%		1,8%		-1,8%	

Tabel 17: Ontwikkeling bestuurs-GPL ten opzichte van de landelijke GPL

Het tekort aan vervangers wordt waar mogelijk opgevangen door eigen personeel. Daardoor is een verschuiving opgetreden van de rubriek "overige kosten" (van extern personeel) naar de post "lonen en salarissen". Verder waren de WAZO-uitkeringen in verband met zwangerschaps- en bevallingsverlof aanmerkelijk hoger dan begroot.

Verschil tussen begroting 2022 en begroting 2023

In de begroting voor 2022 is gerekend met een GPL van € 76.688. In de begroting voor 2023 zijn de loonmaatregelen doorberekend door verhoging van de GPL naar € 85.700. De overige lasten zijn lager begroot omdat tijdelijk personeel veelal in eigen beheer worden verlood en niet meer via payroll. De kosten van extern personeel zijn daardoor veel lager dan voorheen.

4.2.2.3. Afschrijving.

De afschrijving is als volgt over de verschillende activagroepen verdeeld:

Omschrijving (bedragen in €)	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	Begroting 2023	Verschil met 2022
Afschrijving gebouwen	44.626	44.626	0	61.126	
Afschrijving OLP	62.775	65.540	-2.765	57.955	
Afschrijving ICT	400.850	406.638	-5.788	415.817	
Afschrijving meubilair	91.749	213.586	-121.837	90.102	
Totale afschrijving	600.000	730.390	-130.390	625.000	-25.000

Verschil tussen begroting en jaarrekening

De specificaties van materiële vaste activa worden periodiek ter controle aangeboden aan de schooldirecteuren. Dat heeft in 2022 geleid tot een bedrag van € 139 K aan desinvesteringen, vooral in de activagroep meubilair.

Verschil tussen begroting 2022 en begroting 2023

De vervanging van OLP-methoden door digitale applicaties leidt tot lagere afschrijving en stijgende kosten van licenties. In de begroting voor 2023 is rekening gehouden met de gerealiseerde investeringen en reguliere vervangingsinvesteringen tot een bedrag van € 950 K.

4.2.2.4. Huisvestingslasten.

Onder andere door een extra dotatie aan de voorziening onderhoud zijn de huisvestingslasten van 8,4 % van de totale lasten in 2021 gestegen naar 9,4 %. Indien de afschrijving op gebouwen wordt meegeteld gaat het respectievelijk om 8,6 % in 2021 en 9,6 % in 2022. De hiervoor geldende signaleringswaarde (huisvestingsratio) ligt bij 10 %.

Per saldo waren de totale huisvestingslasten € 258 K (16 %) hoger dan geraamd:

Omschrijving (bedragen in €)	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	Begroting 2023	Verschil met 2022
Huur	32.500	32.868	-368	33.000	-500
Huisvesting MFC's	151.500	201.193	-49.693	186.000	-34.500
Dotatie voorziening	286.000	478.103	-192.103	286.000	0
Preventief onderhoud	185.000	155.862	29.138	200.000	-15.000
Energie en water	450.000	326.589	123.411	575.000	-125.000
Schoonmaakkosten	455.000	470.781	-15.781	509.000	-54.000
Heffingen	25.000	23.902	1.098	26.000	-1.000
Overige kosten	75.000	229.117	-154.117	50.000	25.000
Totale huisvestingslasten	1.660.000	1.918.415	-258.415	1.865.000	-205.000

Door de toenemende energiekosten was de exploitatiebijdrage voor het multifunctioneel centrum te Franeker (Triviant) veel hoger dan begroot. Voor de overige scholen is de raming voor energiekosten in de Begroting 2022 nagenoeg verdubbeld. Uiteindelijk is de stijging ten opzichte van 2021 beperkt gebleven tot 32 %.

Voor de toekomstige kosten van periodiek onderhoud is een meerjarenplanning onderhoud (MJOP) opgesteld, met schattingen van de onderhoudscycli en de vereiste budgetten over een periode van 40 jaar volgens de componentenmethode. Aan de hand hiervan is de jaarlijkse dotatie aan de voorziening onderhoud bepaald op € 284 K. Bij uitsplitsing van de voorziening per school bleek de voorziening voor een aantal gebouwen negatief te zijn. Dat komt omdat in 2018 en 2019 kosten ten laste van de voorziening zijn gebracht, die niet in het MJOP waren opgenomen. Mede met het oog op de stijgende bouwkosten is deze omissie hersteld middels een extra dotatie van € 194 K. De werkelijke kosten van cyclisch onderhoud zijn tot een bedrag van € 86 K onttrokken aan de voorziening.

Het bedrag van € 229 K voor “overige kosten” betreft herinrichting van schoolpleinen, functionele aanpassingen als gevolg van gebruikerswensen en vervanging van een luchtbehandelingskast. Deze werken waren niet voorzien in het MJOP.

Verschil tussen begroting 2022 en begroting 2023

In de begroting voor 2023 is rekening gehouden met verdere stijging van de energiekosten. Door prijsindexering zullen ook de schoonmaakkosten stijgen. Beide factoren werken eveneens door in de exploitatiebijdrage voor de MFC's.

4.2.2.5. Overige lasten.

De overige lasten waren per saldo € 32 K (2,0 %) hoger dan begroot:

Omschrijving (bedragen in €)	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	Begroting 2023	Verschil met 2022
Administratie en beheer	450.000	347.824	102.176	355.000	95.000
Inventaris en apparatuur	10.000	50.465	-40.465	15.000	-5.000
Leermiddelen	735.000	910.560	-175.560	725.000	10.000
Overige lasten	430.000	348.563	81.437	350.000	80.000
Totaal	1.625.000	1.657.412	-32.412	1.445.000	180.000

Verschil tussen begroting en jaarrekening

Bij sommige actiepunten uit het Strategisch Beleidsplan is een bedrag begroot voor externe dienstverlening. Door werkzaamheden waar mogelijk in eigen beheer uit te voeren is een besparing gerealiseerd op de kosten van administratie en beheer. De overschrijding bij inventaris en apparatuur wordt veroorzaakt door aanschaf van 101 binnenklimaatmeters (€ 26 K).

De kosten van leermiddelen en overige lasten zijn per saldo € 94 K hoger dan begroot door toename van licentiekosten en extra kosten in verband met het NPO.

De budgetten voor leermiddelen en schooladministratie zijn in zelfbeheer gegeven aan de schooldirecteuren. Het verschil tussen baten en lasten wordt jaarlijks per school verrekend met de bestemmingsreserve zelfbeheer OLP. Over het verslagjaar is een negatief resultaat gerealiseerd van € 160 K. Dit saldo is met de resultaatbestemming onttrokken aan de reserve zelfbeheer OLP. De private baten waren per saldo hoger dan de private lasten, waardoor € 17 K ten gunste van de algemene private reserve kon worden gebracht.

Verschil tussen begroting 2023 en begroting 2022

In de begroting voor 2023 zijn minder advieskosten geraamd bij “administratie en beheer”. Verder zijn de kosten van leermiddelen en overige lasten op schoolniveau lager geraamd dan een jaar eerder.

4.2.2.6. Bestemming van het resultaat.

Het exploitatieresultaat in 2022 bedraagt volgens de staat van baten en lasten € 897.770.

Dit resultaat is als volgt bestemd:

Algemene publieke reserve	€	1.040.563
Algemene private reserve	€	17.251
OLP-reserves	€	-160.044

Resultaat	€	897.770
		=====

De algemene publieke reserve dient als buffer om onverwachte uitgaven te kunnen bekostigen. Jaarlijks wordt het saldo tussen de ontvangen vergoedingen en uitgaven met betrekking tot de publieke exploitatie aan deze reserve onttrokken c.q. toegevoegd.

De storting in de private reserve en de OLP-reserves is in § 4.2.2.5 toegelicht.

4.3 Balans.

4.3.1. Balans in meerjarig perspectief.

Het onderstaande overzicht omvat de gerealiseerde balanscijfers over 2021 en 2022 en een prognose voor de komende jaren:

Omschrijving	Realisatie 2021 €	Realisatie 2022 €	Begroting 2023 * €	Begroting 2024 * €	Begroting 2025 * €
Materiële vaste activa	2.071.792	1.513.155	2.060.000	1.960.000	1.910.000
Totaal vaste activa	2.071.792	1.513.155	2.060.000	1.960.000	1.910.000
Vorderingen	1.096.354	148.942	250.000	250.000	250.000
Liquide middelen	3.887.044	7.391.695	4.050.000	4.061.000	4.022.000
Totaal vlottende activa	4.983.398	7.540.637	4.300.000	4.311.000	4.272.000
Totaal activa	7.055.190	9.053.972	6.360.000	6.271.000	6.182.000

Omschrijving	Realisatie 2021 €	Realisatie 2022 €	Begroting 2023 * €	Begroting 2024 * €	Begroting 2025 * €
Eigen Vermogen	2.055.454	2.953.224	2.055.000	2.055.000	2.055.000
Voorzieningen	3.152.163	3.567.024	2.805.000	2.716.000	2.627.000
Kortlopende schulden	1.847.573	2.533.545	1.500.000	1.500.000	1.500.000
Totaal passiva	7.055.190	9.053.792	6.360.000	6.271.000	6.182.000

Tabel 18: Balans

* = het betreft hier prognoses

4.3.2. Toelichting balanscijfers 2022.

Het balanstotaal is ten opzichte van 2021 met € 1.999 K (28,3 %) gestegen naar € 9.054 K.

Aan de activazijde van de balans zijn investeringen verwerkt tot een bedrag van € 172 K (2021: € 167 K). Door het lage investeringsniveau, in combinatie met desinvesteringen tot een bedrag van € 139 K, is de boekwaarde van de materiële vaste activa met 27,0 % gedaald naar € 1.513 K. Voor 2023 is een substantiële vervangingsinvestering in ICT gepland.

De vorderingen zijn met € 947 K (86,4 %) gedaald naar € 149 K. Dit komt omdat de vordering op OCW (ultimo 2021 € 912 K), door wijziging van de bekostiging per schooljaar in kalenderjaar-financiering, volledig is weggefallen.

De resterende vorderingen betreffen kleinere vooruitbetaalde en nog te ontvangen bedragen, alsmede de post debiteuren.

De liquide middelen zijn met € 3.505 K (90,2 %) toegenomen. Deze enorme toename van de banksaldi is in § 3.5.2 reeds toegelicht.

De passiva bestaan onder andere uit een Eigen Vermogen van € 2.953 K en voorzieningen tot een bedrag van € 3.567 K, waarvan € 3.237 K voor planmatig onderhoud.

Daarnaast zijn er nog kortlopende schulden, die met € 686 K (37,1 %) zijn gestegen. Het betreft hier vooruit ontvangen subsidies (onder andere € 283 K voor verbetering van basisvaardigheden en € 125 K voor een taalproject), waarvan de besteding in volgende dienstjaren wordt verantwoord.

Onder deze post vallen ook de afdracht van loonbelasting en pensioenpremies over december, alsmede de reserveringen voor vakantiegeld en aan crediteuren verschuldigde bedragen.

4.3.3. Ontwikkelingen.

De in § 4.3.1. gepresenteerde balanscijfers voor de komende jaren zijn overgenomen uit de laatst vastgestelde meerjarenbegroting. Hierin is rekening gehouden met de voor 2023 geplande investeringen ad € 950 K en vervangingsinvesteringen in de jaren daarna. In alle jaarbegrotingen zijn de baten en lasten in evenwicht. Met aanwending van de vooruit ontvangen subsidies is geen rekening gehouden. In de huisvestingsbegroting is een jaarlijkse dotatie aan de voorziening onderhoud opgenomen van € 286 K. Volgens de meerjarenplanning is de komende jaren respectievelijk € 405 K (2023), € 379 K (2024), € 375 K (2025) en € 318 K (2026) nodig voor cyclisch onderhoud. De daarvoor gevormde voorziening is toereikend. Gezien het voorgaande wordt de komende jaren een geleidelijke daling van de liquide middelen verwacht. Dat is niet bezwaarlijk, want de liquiditeit is uitstekend en daarin zal de komende jaren naar verwachting geen verandering komen.

4.3.4. Investeringsbeleid.

Voor vervanging van meubilair, ICT en onderwijsmethodes zijn meerjarenplanningen opgesteld. Deze worden ieder jaar bij de begrotingsgesprekken per school geactualiseerd.

Als scholen een investeringsverzoek indienen wordt dit eerst getoetst aan de meerjarenplanning. Als de aanvraag daarin is opgenomen, dan wel anderszins is onderbouwd waarom de investering nodig is, worden offertes aangevraagd. In 2022 is een aantal investeringen uitgesteld, zodat in 2023 een substantiële opdracht kan worden uitgezet.

Voor noodzakelijke kosten van cyclisch onderhoud is ook een meerjarenplanning opgesteld. Na een bouwkundige inspectie van alle scholen wordt ieder jaar bepaald welke werkzaamheden onvermijdelijk c.q. wenselijk zijn.

4.4 Financiële positie.

4.4.1 Algemeen.

Om een oordeel te kunnen geven over de financiële positie van Elan Onderwijsgroep wordt hierna een overzicht gepresenteerd van de ontwikkeling van een aantal financiële kengetallen voor vermogens- en budgetbeheer. De belangrijkste zijn de solvabiliteit, de liquiditeit, het weerstandsvermogen en de rentabiliteit.

Het kengetal voor de **solvabiliteit** geeft de verhouding aan tussen eigen en vreemd vermogen. Het verschaft daarmee inzicht in de mate waarin de bezittingen (op de activazijde van de balans) zijn gefinancierd met eigen vermogen (incl. voorzieningen). Dat de solvabiliteit ver boven de ondergrens is, betekent dat Elan Onderwijsgroep op langere termijn aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Uit het kengetal voor de **liquiditeit** blijkt dat de organisatie ook ruimschoots in staat is om op korte termijn aan alle verplichtingen (= betaling van de kortlopende schulden) te voldoen.

Het cijfer voor het **weerstandsvermogen** zegt iets over de reservepositie en over de mogelijkheden om financiële tegenvallers op te vangen. Dit kengetal ligt ruim boven de signaleringswaarde. Met het kengetal **rentabiliteit** wordt aangegeven in hoeverre er bij de reguliere bedrijfsvoering evenwicht is tussen de baten en lasten. De verwachting is dat dit de komende jaren kan worden gerealiseerd.

De grenswaarden die in het overzicht in § 4.4.2. worden genoemd zijn vastgesteld door de Inspectie van het Onderwijs. De benchmark-gegevens zijn gebaseerd op de jaarrekeningen van 40 schoolbesturen met 1500 t/m 3000 leerlingen.

4.4.2. Kengetallen en signaalwaarden.

De belangrijkste financiële ratio's ontwikkelen zich bij Elan Onderwijsgroep als volgt:

Omschrijving	Grens- waarde	Bench- mark	JR 2020	JR 2021	JR 2022	Begroting *			
						2023	2024	2025	2026
Vermogensbeheer									
Kapitalisatiefactor	> 36 %	46%	35%	37%	42%	31%	32%	35%	34%
Solvabiliteit 2	< 30 %	73%	76%	74%	72%	76%	76%	76%	75%
Werkkapitaal (x € 1 mln.)			€ 2,3	€ 3,1	€ 5,0	€ 2,8	€ 2,8	€ 2,8	€ 2,7
Weerstandsvermogen PO	> 5 %	27%	9%	11%	14%	10%	10%	12%	12%
Eigen Vermogen per ll.		€ 2.014	€ 836	€ 1.040	€ 1.509	€ 1.006	€ 1.020	€ 1.018	€ 1.060
Ratio Publiek Vermogen	> 1,0	1,2	0,46	0,63	0,87	0,70	0,64	0,69	0,71

Omschrijving	Grens- waarde	Bench- mark	JR 2020	JR 2021	JR 2022	Begroting *			
						2023	2024	2025	2026
Budgetbeheer									
Liquiditeit	0,75	2,6	2,5	2,7	3,0	2,9	2,9	2,8	2,8
Rentabiliteit			-1,9%	1,9%	4,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
idem (3-jaarsgemiddelde)	0,0%	-1,8%	-0,6%	0,5%	1,6%	2,1%	2,2%	0,0%	0,0%
Aandeel personele lasten		83%	81%	80%	79%	81%	82%	82%	82%
Gemiddelde personeelslast (in €)		79.118	76.028	75.520	81.942	85.700	85.700	85.700	85.700
Huisvestingsratio	>10 %	7,5%	9,0%	8,6%	9,6%	9,1%	8,8%	9,1%	9,1%
Exploitatielasten per ll. (€)		€ 7.478	8.980	9.383	10.430	10.071	9.883	8.771	9.133
Budgetbeheer	Streef- waarde								
Totale baten/rijksvergoeding	105%	105%	103%	105%	106%	104%	105%	105%	105%
Totale lasten/rijksvergoeding	105%	106%	105%	103%	102%	104%	105%	105%	105%
Personele lasten/rijksvergoeding	84%	86%	85%	83%	80%	84%	86%	86%	86%
Materiële lasten/rijksvergoeding	21%	20%	20%	21%	21%	20%	19%	19%	19%

Tabel 19: Financiële kengetallen en signaalwaarden

* = het betreft hier prognoses

Toelichting:

kapitalisatie-factor	→	factor die aangeeft of het kapitaal efficiënt wordt benut <u>Formule:</u> kapitalisatiefactor = balanstotaal/totale baten (incl. financiële baten) x 100 %
solvabiliteit	→	kengetal dat aangeeft in welke mate op lange termijn aan de verplichtingen kan worden voldaan <u>Formule:</u> solvabiliteit = eigen vermogen + voorzieningen/balanstotaal x 100 %
werkkapitaal	→	vlootende activa minus kortlopende schulden
weerstands-vermogen PO	→	dit is het eigen vermogen (excl. voorzieningen) dat beschikbaar is om onvoorzienbare tegenslagen c.q. risico's op te vangen <u>Formule:</u> eigen vermogen/totale baten x 100 %
liquiditeit	→	de liquiditeit (current ratio) geeft aan in hoeverre op korte termijn aan betalingsverplichtingen kan worden voldaan, ofwel of er voldoende in kas is <u>Formule:</u> liquiditeit = vlootende activa (vorderingen + liquide middelen)/kortlopende schulden
rentabiliteit	→	geeft aan in welke mate baten en lasten in evenwicht zijn (moet gemiddeld in 3 jaar circa 0 % zijn). <u>Formule:</u> rentabiliteit = exploitatieresultaat/totale baten x 100 %
huisvestingsratio	→	huisvestingslasten + afschrijving gebouwen/totale lasten (maximaal 10 %)

4.4.3. Verantwoording Eigen Vermogen.

In 2020 is een signaleringswaarde geïntroduceerd om mogelijk bovenmatige publieke reserves te detecteren. Daartoe wordt op basis van een aantal algemene uitgangspunten bepaald hoe hoog het publiek eigen vermogen normatief zou moeten zijn. Dit is het vermogen dat een schoolbestuur redelijkerwijs nodig heeft om bezittingen te financieren en risico's op te vangen. De berekeningswijze is als volgt:

Omschrijving	Realisatie 2021 €	Realisatie 2022 €	Begroting 2023 * €	Begroting 2024 * €	Begroting 2025 * €
AW gebouwen x 50 % x 1,27	220.170	220.170	325.000	167.000	167.000
Boekwaarde overige MVA	1.922.012	1.966.638	1.412.000	1.893.000	1.793.000
Liquiditeitsbuffer (5 %)	945.453	1.064.471	1.028.000	995.000	885.000
Normatief publiek vermogen (a)	3.087.635	3.251.279	2.765.000	3.055.000	2.845.000
Eigen vermogen	2.055.454	2.953.224	2.055.000	2.055.000	2.055.000
Af: private reserves	100.988	118.239	100.000	90.000	80.000
Publieke reserves (b)	1.954.466	2.834.985	1.955.000	1.965.000	1.975.000
Saldo a-b (-/- = bovenmatig)	1.133.169	416.294	810.000	1.090.000	870.000
Ratio Eigen Vermogen	0,63	0,87	0,71	0,65	0,70

Tabel 20: Verantwoording Eigen Vermogen

* = het betreft hier prognoses

De signaleringswaarde (ratio) voor bovenmatig publiek vermogen ligt bij 1,00.

Vastgesteld kan worden dat bij Elan Onderwijsgroep geen sprake is van te hoge reserves.

4.4.4. Slotbeschouwing.

Resumerend kan worden gesteld dat de ramingen in vrijwel alle rubrieken van de begroting zijn overschreden. De gewone baten waren in 2022 € 1.839 K (9,5 %) hoger dan geraamd.

De exploitatielasten waren € 966 K (5,0 %) hoger. De gemiddelde personeelslast (GPL) was 6,9 % hoger dan begroot en is dus veel minder gestegen dan de baten.

Het dienstjaar is afgesloten met een batig saldo van € 898 K (2021: € 355 K). Dit exploitatie-resultaat komt overeen met 4,2 % van de baten en valt daarmee binnen de grenswaarden voor het kengetal rentabiliteit (-5 % tot +5 %).

Het kengetal voor het weerstandsvermogen is gestegen van 10,9 % naar 13,9 %. Dat komt overeen met bijna € 3,0 miljoen. De bufferliquiditeit bevindt zich daarmee ruim boven de ondergrens die op basis van een risico-inventarisatie door de RvT is vastgesteld op € 1,2 miljoen. De Inspectie van het Onderwijs hanteert een norm van 5 %, ofwel € 1,1 miljoen.

Ook de overige financiële kengetallen zijn op niveau en er is voldoende werkkapitaal aanwezig. De continuïteit van de bedrijfsvoering wordt dan ook niet bedreigd. Dat blijkt uit het meerjaren-perspectief voor de staat van baten en lasten en de balans. Dit betekent dat met *Passie voor elk Talent* kan worden doorgewerkt aan verbetering van de onderwijsresultaten.

Stiens, juni 2023

Mr. S.T. van der Galiën

Voorzitter College van Bestuur

5. Verantwoording RvT

a. Rol RvT.

Visie en beoogde resultaten zijn het primaire domein van de Raad van Toezicht (RvT). De voorbereiding en uitvoering daarvan is de verantwoordelijkheid van het College van Bestuur (CvB). De RvT fungeert daarbij als klankbord en sparringpartner, maar houdt daar bovenal intern toezicht op. Daarnaast fungeert de RvT als werkgever van het CvB. De functionele scheiding tussen de RvT als intern toezichthouder en de CvB als dagelijks bestuur is statutair vastgelegd. De taak- en bevoegdheidsverdeling tussen RvT, CvB en schooldirecteuren is nader uitgewerkt in een Bestuursreglement annex managementstatuut. De RvT treedt op als collegiaal orgaan en de leden zijn gezamenlijk bevoegd. In dit document wordt op hoofdlijnen verantwoording afgelegd over de rolinvulling in 2022.

b. Samenstelling RvT.

De RvT bestaat uit zes leden, waarvan er twee zijn benoemd op bindende voordracht van de oudergeleding van de GMR. In de RvT zijn personen benoemd die beschikken over specifieke deskundigheid en/of gekwalificeerde relaties met voor het primair onderwijs relevante maatschappelijke sectoren én affiniteit hebben met de regio.

c. Commissies.

Om de RvT bij te staan in de werkgeversrol en de uitoefening van toezicht op de bedrijfsvoering is een remuneratiecommissie, een auditcommissie en een commissie Kwaliteit & Onderwijs ingesteld. Deze commissies zijn samengesteld uit RvT-leden, die daarin vanuit hun specialisme voorbereidende werkzaamheden verrichten. Er is door deze commissies geen afzonderlijke verantwoording opgesteld. Nadere informatie over de werkwijze is te vinden bij de punten j. en m.

d. Bestuurswisseling.

Na een zorgvuldige wervings- en selectieprocedure is de heer mr. S.T. van der Galiën per 1 juli 2022 voor vier jaar in dienst getreden als voorzitter CvB. Tot die datum fungeerde de heer A.T. Hoksbergen als (interim-) Bestuurder. De periode van 1 juli tot de zomer-vakantie van 2022 is gebruikt om in te werken en voor taakoverdracht.

e. Branchecode Goed Bestuur.

De RvT onderschrijft de “Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs” en de “Code Goed Toezicht”, die daar een aanvulling op is.

Jaarlijks wordt getoetst of aan de formele vereisten van goed bestuur wordt voldaan. Als van de genoemde codes wordt afgeweken, wordt daarvan melding gemaakt in het bestuursverslag.

Situaties met (potentieel) tegenstrijdig belang zijn binnen de RvT niet aan de orde geweest. Er zijn geen aanwijzingen dat gedurende het verslagjaar (bewust) in strijd is gehandeld met de branchecode.

f. Betaalde en onbetaalde (neven)functies RvT en CvB.

De leden van de RvT en het CvB oefenen betaald of onbetaald de volgende functies en nevenfuncties uit:

naam	Functie bij Elan Onderwijsgroep	Relevante (neven-)functies en/of werkzaamheden	betaald/ onbetaald
A. Wachter- van Veen (Agda)	Voorzitter RvT (tot 1-12-2022)	Theologe, veranderkundige, identiteits- begeleider Onderwijsbureau Meppel (hoofdfunctie)	betaald
	Voorzitter remuneratie- commissie (tot 1-12-2022)	Voorzitter bestuur CDA Leeuwarden	onbetaald
		Voorzitter RvT Zorgcentrum het Bildt	vergoeding
		Vice-voorzitter Sint Vitusparochie	onbetaald
	Voorzitter commissie Kwaliteit & Onderwijs	Redactielid van SPREEK en Riddertijdingen	onbetaald
J.W. van Beem (Jan Willem)	Vice-voorzitter RvT (en vanaf 1-12-2022) voorzitter RvT	Vestigingsmanager Van Mossel Autolease Leeuwarden (hoofdfunctie)	betaald
	Lid en (vanaf 1-12- 2022) voorzitter remuneratie- commissie	Trainer kaatsschool Stichting Score	vergoeding
		Inhuur Omrop Fryslân m.b.t. PC	vergoeding
		Lid RvT Zorgcentrum het Bildt	vergoeding
W.T. Scholten- Kluitenberg (Wendy)	Lid RvT en vice- voorzitter RvT (vanaf 1-12-2022)	Hoofd Regionaal Informatie en Expertise Centrum (hoofdfunctie)	betaald
	Lid auditcommissie (tot 1-12-2022)	Bestuurslid "Dress for Success"	onbetaald
	Lid remuneratie- commissie (vanaf 1-12-2022)		
R.J. Admiraal (Remco)	Secretaris-penning- meester RvT	Concerncontroller gemeente Súdwest Fryslân (hoofdfunctie)	betaald
	Lid auditcommissie	Behalve RvT geen andere nevenfuncties	
J. Bokma (Jan)	Lid RvT	Bokma Advies	betaald (ondernemer)
	Lid auditcommissie	Projectleider Nationaal Coördinator Groningen	betaald (zzp)
		Bestuurslid Stichting Vrienden Doniastate	onbetaald
E. Elsinga (Eric)	Lid RvT	Afdelingsleider VO (hoofdfunctie)	betaald
	Lid commissie Kwaliteit & Onderwijs	Lid GMR Scholengemeenschap Piter Jelles	onbetaald
T. Oosterveld (Theo)	Lid RvT (vanaf 1-1-2023)	gepensioneerd	
	Lid commissie Kwaliteit & Onderwijs	Secretaris Stichting Leergeld Leeuwarden e.o. (vrijwilligerswerk)	onbetaald

College van Bestuur			
A.T. Hoksbergen (Aldert)	Interim-bestuurder (tot 13 juli 2022)	Interimmanager bij Versteeg Interim- management b.v. (hoofdfunctie)	betaald
		Geen nevenfuncties	
mr. S.T. van der Galiën (Sjoerd)	Voorzitter CvB	Voorzitter College van Bestuur (hoofdfunctie)	betaald
		Geen nevenfuncties	

g. Honorering.

De jaarlijkse vergoeding voor de voorzitter RvT is bepaald op bruto € 6.000. Voor de overige RvT-leden bedraagt de honorering € 3.000 per jaar bruto. Deze honorering past binnen de minimum- en maximumgrenzen die worden geadviseerd door de Vereniging Toezichthouders in Onderwijsinstellingen (VTOI) en voldoet tevens aan de Wet Normering Topinkomens.

h. Aandachtsgebieden.

De RvT is in 2022 zes keer bijeen geweest. Er is één gezamenlijk overleg met de GMR geweest. In het kader van de wervingsprocedure is de RvT ook nog herhaaldelijk in besloten kring bijeen geweest, waaronder een paar keer samen met (een afvaardiging van) de GMR.

Naast de vervanging van het CvB waren de belangrijkste onderwerpen tijdens de vergaderingen de eigen professionalisering en zelfevaluatie, het strategisch beleid, de verkenning van het bestuurlijk perspectief, het werkplekleren en de samenwerking met opleidingsinstituten, de (voorgenomen) scholenfusie te Bitgummole, de onderwijskwaliteit, het passend onderwijs, de financiën en de formatie.

i. Wettelijke taken.

Het Strategische Beleidsplan 2019-2023 "*Passie voor elk Talent*" is tussentijds geëvalueerd en er is een nieuw jaarplan uitgewerkt. Tevens zijn voorbereidingen getroffen voor samenstelling van het volgende Strategisch Beleidsplan.

De (meerjaren-) Begroting 2022 is vastgesteld in de RvT-vergadering van 18 november 2021. Deze Begroting is in de loop van 2022 goedgekeurd door de gemeenten.

j. Intern toezicht.

De wijze waarop door de RvT vorm en inhoud wordt gegeven aan de rol als intern toezicht-houder is vastgelegd in de notitie "Toezichtkader". Aanvullend is in de beleidsnotitie "Risicomanagement" vastgelegd welke informatiebronnen worden geraadpleegd om een oordeel te kunnen vormen over het reilen en zeilen van de organisatie. Deze gegevens liggen ten grondslag aan belangrijke beleidsstukken die door de RvT worden besproken, zoals de (meerjaren-) begroting, het bestuursformatieplan en de jaarrekening.

De samenwerking tussen RvT en CvB is gericht op elkaar adviseren, ondersteunen en informeren conform het 'no-surprise'- beginsel. De auditcommissie staat de RvT bij in de uitoefening van het intern toezicht. Voorafgaand aan iedere RvT-vergadering bespreekt de commissie daartoe als regel de actuele vraagstukken op het gebied van bedrijfsvoering met de controller. Tijdens de RvT-vergadering brengt de commissie verslag uit van haar bevindingen.

Door het bestuur is via managementrapportages, alsmede schriftelijke dan wel mondelinge mededelingen tijdens RvT-vergaderingen en op diverse andere contactmomenten, verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid. Tussen de vergaderingen door heeft de voorzitter RvT zich frequent door het bestuur laten informeren over actuele ontwikkelingen. De RvT heeft zich ook door overleg met de GMR, schoolbezoeken, via rapporten van de Onderwijsinspectie en de managementletter van de accountant op de hoogte gesteld van relevante ontwikkelingen.

k. Rechtmatigheid en doelmatigheid.

Bij de behandeling van de financiële tussenrapportages en de jaarstukken is telkens de rechtmatige verwerving, alsmede de doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van de rijksbijdragen, getoetst en is erop toegezien dat overige relevante wettelijke voorschriften zijn nageleefd. Daarbij zijn geen onregelmatigheden vastgesteld. Er is afdoende gebleken dat op het gebied van beleidsvoering aan alle wettelijke verplichtingen wordt voldaan en dat het beleidsvoerend vermogen voldoende is. Los daarvan is de formulering van meetbare en haalbare doelen, alsmede de bijbehorende budgettering, aangeduid als aandachtspunt bij de samenstelling van het nieuwe Strategisch Beleidsplan.

De financiële rechtmatigheid van de verwerving en besteding van publieke middelen en de balansmutaties die in de jaarrekening zijn verantwoord, is bevestigd door de accountant.

l. Bestuursverslag.

De RvT kan zich als intern toezichthouder verenigen met het bestuursverslag. Mede gezien het oordeel van de accountant over de jaarrekening zijn de jaarstukken daarom voorlopig vastgesteld. Na goedkeuring door de gemeenten stelt de RvT de jaarstukken definitief vast.

m. Werkgeversfunctie.

De CAO Bestuurders PO geldt als rechtspositieregeling voor de voorzitter CvB.

De totale bezoldiging wordt contractueel begrensd door de Wet Normering Topinkomens.

De remuneratiecommissie staat de RvT bij in de uitoefening van de werkgeversrol.

De remuneratiecommissie is in 2022 vaak bijeen geweest in verband met de werving van een nieuwe voorzitter CvB. Bij de vastlegging van de gemaakte afspraken is specialistische hulp ingeroepen. Normaliter komt deze commissie op ad hoc basis bijeen.

De voorzitter van de RvT voert jaarlijks een functioneringsgesprek met de voorzitter CvB.

n. Professionalisering.

De ontwikkelingen op het gebied van governance en intern toezicht volgen zich de laatste snel op. De RvT-leden worden hierover geïnformeerd door onder meer de Contactgroep Governance van Vos/abb en het Netwerk Toezichthouders Onderwijs Nederland (Newton). De RvT-leden hebben hun professionaliseringsbehoefte geïnventariseerd en naar behoefte op individuele basis scholing gevolgd over relevante onderwerpen.

o. Evaluatie.

De RvT is als intern toezichthouder verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn eigen functioneren. In dat kader evalueert de RvT eens in de twee jaar het functioneren als collectief en dat van de individuele leden, alsmede de samenwerking met het CvB. In 2020 is onder begeleiding van een externe deskundige een evaluatie uitgevoerd. Daarbij heeft versterking van de rolinneming en rolvastheid centraal gestaan. Dit heeft geleid tot een aantal acties die zijn uitgevoerd.

p. Accountantscontrole.

De accountantscontrole is tot wederopzegging opgedragen aan Van Ree Accountants te Zwolle. Sinds het verslagjaar 2019 wordt de controle uitgevoerd onder leiding van een nieuwe accountmanager.

De accountant beoordeelt, met inachtneming van de Regeling Jaarverslaglegging Onderwijs, of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en samenstelling van het vermogen en het exploitatieresultaat. Op advies van de auditcommissie heeft in 2022 een bespreking met de accountant plaatsgevonden.

q. Toezicht gemeenten.

De gemeenten Leeuwarden, Noardeast-Fryslân en Waadhoeke zijn in het kader van hun wettelijke toezichthoudende taak op het openbaar onderwijs belast met:

- goedkeuring van begroting, jaarrekening en jaarverslag;
- benoeming en ontslag leden Raad van Toezicht;
- goedkeuring van statutenwijzigingen;
- ontbinding van de stichting bij ernstige taakverwaarlozing.

De uitgangspunten voor uitvoering van de toezichthoudende taak zijn vastgelegd in een convenant. Er heeft laatstelijk op 5 november 2020, via MS Teams, overleg plaatsgevonden met de commissie “Toezicht stichting openbaar onderwijs”. Ondanks herhaalde pogingen daartoe (op ambtelijk niveau) is het sindsdien niet geslaagd een bijeenkomst te beleggen.

Er zijn tussentijds wel herhaaldelijk, over uiteenlopende onderwerpen, individuele contacten geweest met de portefeuillehouders onderwijs.

Stiens, 20 juni 2023

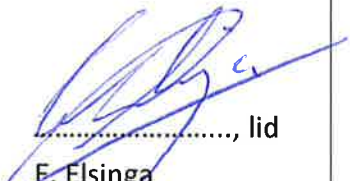
Raad van Toezicht Elan Onderwijsgroep

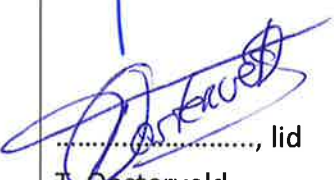
....., voorzitter
J.W. van Beem

....., secretaris-
R.J. Admiraal penningmeester

....., lid
E. Elsinga

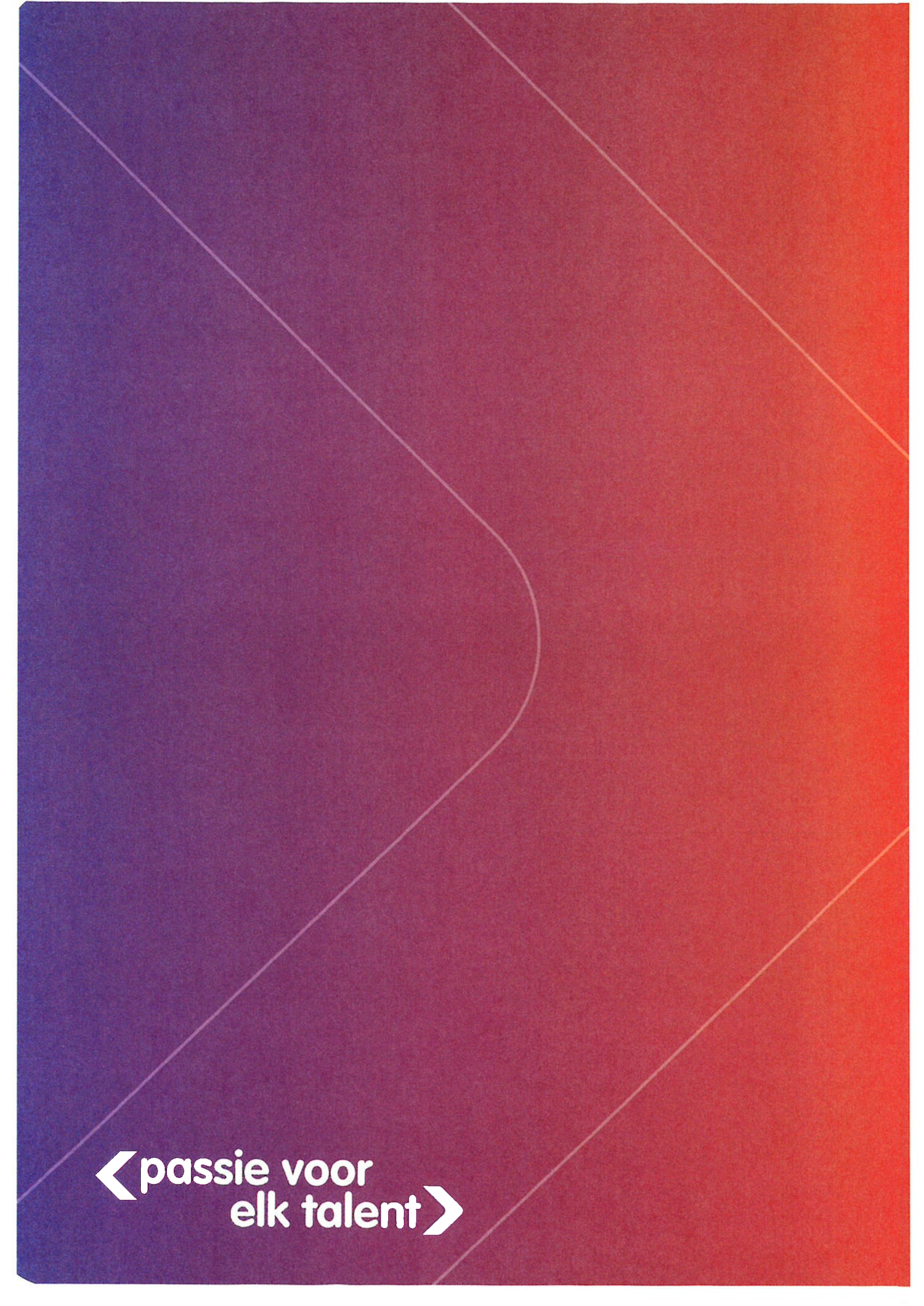
....., lid
T. Oosterveld

....., lid
W.T. Scholten-Kluitenberg

....., lid
J. Bokma

◀ passie voor
elk talent ▶